

ŽIVA ZAJEDNICA

lijepla,
draga,
slatka
obodo...

Pomoći
čovjeku u
nevolji

Proba
za konačni
susret

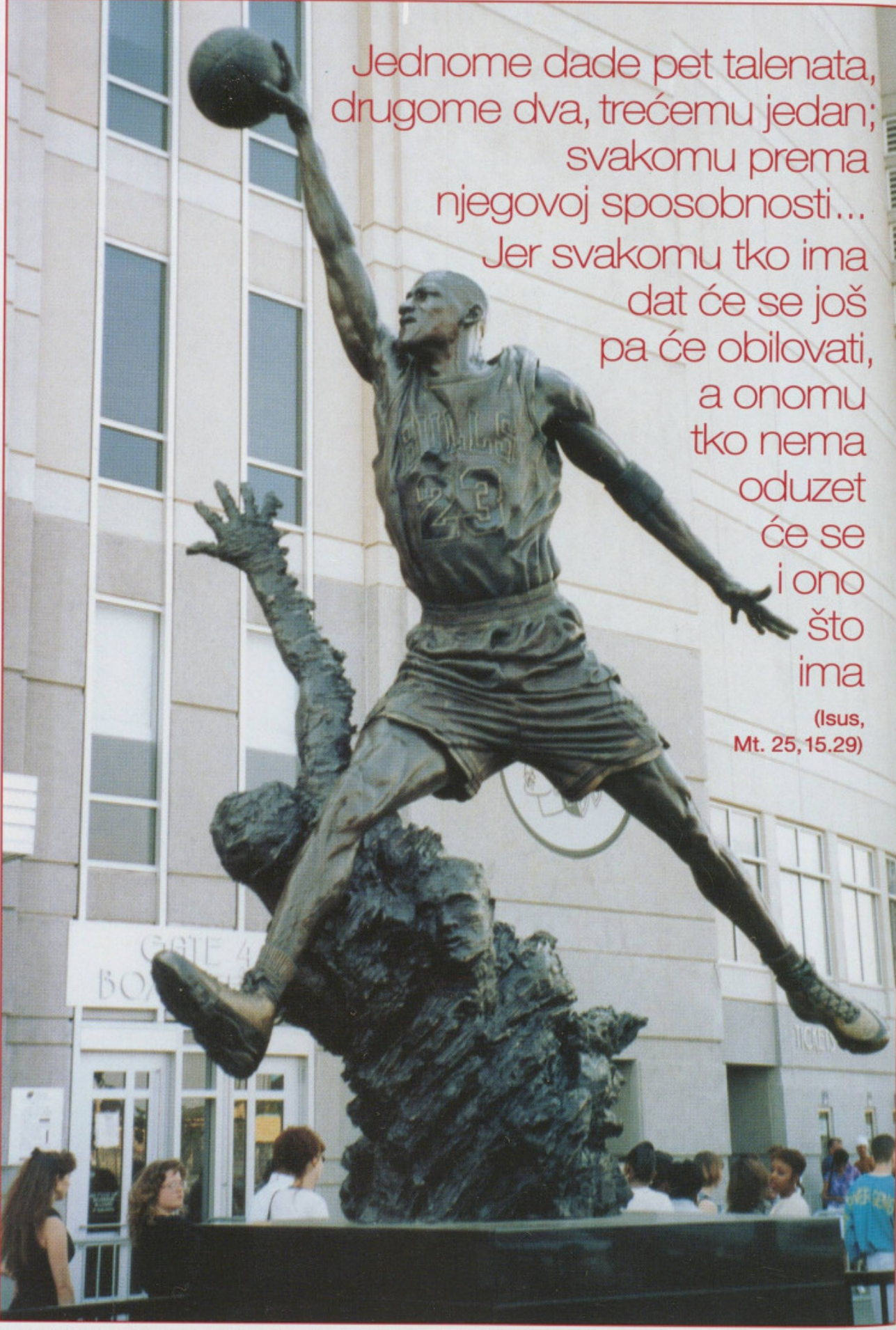
Svećenik
maratonac

Mladi iz
Stuttgarta
u domovini

Žene u
superlativu

Kroatien ist
und bleibt
ein schönes

Jednome dade pet talenata,
drugome dva, trećemu jedan;
svakomu prema
njegovoj sposobnosti...

Jer svakomu tko ima
dat će se još
pa će obilovati,
a onomu
tko nema
oduzet
će se
i ono
što
ima

(Isus,
Mt. 25, 15.29)

Spomenik živoj košarkaškoj legendi Michaelu Jordanu ispred dvorane košarkaškoga kluba Chicago Bullsa u Chicagu

Foto: A. Batinić

Što ili koga iščekujemo?

U studenom smo odali dužnu počast svojim pokojnima i molili da im svijetli vječna svjetlost, da ugledaju lice svoga Spasitelja. S vremenom došašća intenzivira se i naše iščekivanje dolaska Spasitelja i njegova vladanja. Naša nada nije isprazna niti neutemeljena. Nju je osmislio i utemeljio dolazak Isusa Krista, našega Mesije, Spasitelja i Otkupitelja čovjeka. Njegovim dolaskom, žrtvom i uskrsnućem već smo spašeni i otkupljeni, ali – još ne konačno.

Obećanje njegova drugoga ili ponovnoga dolaska odnosi se na njegov konačni dolazak i naš susret s njim, ali i na njegovo svakodnevno dolaženje u naše živote. U hodu s njim iščekujemo bolji i ljepši život na zemlji, te vječnu svjetlost i život poslije smrti.

Zato kršćani ne bi smjeli strahovati pred sve bližim krajem stoljeća i tisućljeća, niti nasjedati lažnim prorocima i njihovim senzacionalističkim proročanstvima. Naša je budućnost u Božjim rukama i usred i na kraju tisućljeća. Bog drugačije mjeri naše vrijeme, kao i naše zasluge.

O tomu, dragi čitatelji, više možete pročitati u članku „Proba za konačni susret“, ali vam preporučujemo i sve naše druge priloge. Posebno molimo mlade da se odazovu na naš pjesnički natječaj i da nam šalju svoje pjesme. Eto nas uskoro i s bogatim božićnim brojem. Dotada vas srdačno pozdravlja

Uredništvo

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46, Fax (0 69) 5 48 21 32

Herausgeber/
Izdavač: Kroatisches Oberseelsorgeamt
in Deutschland
Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić
Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić
Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković, Jura Planinc,
Ivek Milčec, Jozo Sladoja,
Jozo Župić
Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić
Satz + Layout: Ljubica Markovica
Lithos +
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf
Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn
Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s poštarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-
Bank-
verbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Piše:
Anto Batinić

Pomoći čovjeku u nevolji

Dani došašća i Božića su još jedna prilika da se prema ljudima u nevolji pokaže više ljudske solidarnosti i kršćanskog milosrđa. Prema nekim predviđanjima u BiH će ove zime na rubu gladi biti jedna trećina ljudi. Zašto Crkva ili crkvene ustanove ne otvore specijalizirane ustanove za pružanje psihoterapeutske i duhovno-vjerske pomoći osobama koje su istraumatizirane u ratu?

Stručnjaci su predviđali da će poratne godine u nekim oblicima življenja i djelovanja biti teže nego teške ratne godine. To se pokazalo i još uvijek pokazuje točnim u Hrvatskoj, a ove godine, napose zime, imat će svoj vrhunac i u BiH. Humanitarni djelatnici i crkveni ljudi koji odlično poznaju stanje na terenu procjenjuju da će sljedeća zima u BiH biti iznimno neizvjesna i teška, da će jedna trećina ljudi biti na rubu gladi. S izbjeglicama u Hrvatskoj stanje je utoliko drugačije što se po svoj prilici neće dopustiti da ljudi gladuju, iako su mnogi izgubili ili gube izbjeglički status (primjerice prognanici i izbjeglice iz Bosanske posavine), te životare od danas do sutra. Kod izbjeglih i prognanih koji su se na osnovi tzv. privremenih odluka općinskih vlasti smjestili u kuće ljudi koji su izbjegli s tih područja, vlada neizvjesnost i nemir. Bili su doslovce namamljeni da se useljavaju u napuštene kuće, stanove, sela i gradove, a sada iščekuju da ih se svakog časa izbacuju na ulicu u novu prognaničku avanturu.

Zbog političke nesigurnosti, nevjerojatno velike nezaposlenosti, niskih plaća i mirovina, te nedostatka bilo kakvih zaliha, humanitarno stanje u BiH postaje sve dramatičnije. Spremnost na pomoć BiH u zapadnom je svijetu sve manja, jer se mnogi ljudi mršte i na sami spomen Bosne. Uveliko s pravom, jer ni njima više nije jasno kako sami ugroženi na licu mjesta mogu toliko trpjeti manipulacije i nesposobnost političkih fosila, ali i zapadnih kalkulanata. Nejasno je također dokle će podnositi očigledne pronevjere i krađu humanitarne pomoći, ali i pomoći za obnovu i razvoj, od strane kvazipolitičkih čelnika, ratnih profitera i sitnih švercera. Nikad se neće otkriti koliko je bezobzirnih ljudi zarađivalo na tuđoj muci, od onih koji su u izbjegličkim sabiralištima i hotelima uskraćivali koru kruha ili decilitar mlijeka i to sebi prisvajali, do onih koji su samo za sebe radili „na veliko“. Hoće li ih ikada na to opomenuti njihova otvrdnula savjest?!

Ima svakako nemara, pohlepe i razmaženosti i na strani samih pogođenih izbjeglih i prognanih, te općenito ljudi u nevolji. Često čudi nezanimanje za bilo što jednoga broja takvih, koji samo čekaju da im sve padne s neba, koji misle da na sve imaju pravo, koje su po prirodi stvari zaslužili. Pritom se uopće ne angažiraju niti trude da i sami pokušaju uzeti sudbinu u

svoje ruke, zaraditi štogod, snaći se. Srećom, takvih nema puno, ali dostatno za izazivanje neraspoloženja.

I nakon čitanja ovog napisa neki će ljudi, osobito u dijaspori, spontano ljutito reagirati i kazati da više ne mogu pomagati, da su se istrošili, da se konačno moraju posvetiti sebi i svojim obiteljima, kojima ionako još uvijek pomažu na više načina. Točno je to, ali nam ni prirodna ljudska solidarnost, kao ni kršćansko milosrđe, pa ni rodoljublje, ne bi smjeli dati mira. Pomoć je i dalje potrebna, te stoga i dalje treba pomagati najugroženijima.

Ima mnoštvo potreba za pomoći, kao i načina njezina pružanja. U prvom redu se misli na materijalnu pomoć, tj. na osnovne životne potrepštine, na hranu i higijenske artikle. Pritom se često zaboravlja da ljudi nemaju novca, da ne mogu platiti struju, vodu, da ne mogu kupiti djeci knjige. Tu je zatim zdravstvena pomoć, koja nije nikakav luksuz, nego najosnovnija zdravstvena zaštita. Uvjeti u kojima rade mnoge medicinske ustanove u BiH ravni su afričkim standardima. Ima primjera nesebičnih inozemnih liječnika i medicinskoga osoblja koji na neko vrijeme idu besplatno liječiti ljude. Što se lijekova tiče, u BiH je, a možda i u Hrvatskoj, veliki problem s odlaganjem lijekova kojima je odavno istekao rok trajanja, a kojih su se zapadne zemlje tako riješile. Trebalo bi skupljati i slati uistinu najpotrebnije lijekove i sanitetski materijal.

Ima još jedna vrsta pomoći koja se često zaboravlja, a koja je nužna nakon tragičnih ratnih drama. Radi se o psihijatrijsko-psihološkoj ili psihoterapeutskoj pomoći. Sličnu pomoć morala bi pružati Crkva odnosno crkvene ustanove, makar se nazivala duhovnom ili vjerskom pomoći. Za otvaranje savjetovališta za takvo pružanje pomoći potrebna su sredstva i kadrovi. Čudno je da ni medicinske, kao i ni crkvene ustanove u BiH (u Hrvatskoj postoje neki oblici) još uvijek ne otvaraju takva specijalizirana savjetovališta. Već je poznato da u nekim malim srednjobosanskim, ali i u posavskim, općinama dvije trećine bivših vojnika-ratnika boluju od ratnih trauma, koje se već sada komotno mogu zvati „bosanskim sindromom“. Neki idu psihijatrima, a ovi im često daju odmah najjače sedative; neki su se odali alkoholu, a neki drogi, a neki se ubijaju. Krajnje je vrijeme da netko konačno pokuša stručno pomoći tim mladim ljudima. ■

Peticija za Zvonka Bušića

Prije 21 godinu hrvatski rodoljubi Zvonko Bušić, Slobodan Vlašić, Petar Matanić, Franjo Pešut i Julienne Eden Bušić oteli su avion koji je poletio iz New Yorka prema Chicagu s namjerom da izbace velike količine letaka kojima su htjeli skrenuti pozornost na stanje u Hrvatskoj iznad Amerike, Kanade, većih gradova Europe i konačno Zagreba, Sarajeva, Mostara, Splita, Rijeke, te preko Solina gdje je na katoličkoj manifestaciji bilo oko 150 000 ljudi. Akcija je završila u Parizu, nakon što je francuska policija opkolila avion, Hrvati su pustili putnike ne želeći ih dovesti u opasnost. Nakon 12 godina zatvora trojica Hrvata pušteni su na slobodu, a godinu dana kasnije i Julienne Eden Bušić, njen muž Zvonko Bušić nalazi se još uvijek u američkom zatvoru.

Za njegovo oslobođenje od prošlog ljeta Mladež HDZ-a iz Ludwigshafena, Mannheima i Speyera skuplja potpise u Njemačkoj, a istovjetna se akcija provodi u cijelome svijetu. U sljedećih nekoliko mjeseci bit će konačna odluka u korist ili protiv Zvonka. Stoga je u

ovom trenutku svaka dopisnica, svako pismo, svaki potpis od ogromne važnosti. Stoga molimo čitatelje da podrže ovu akciju te na predsjednika Clintona upute pismo ili dopisnicu sljedećeg sadržaja:

Dear Mr. President,

For more than 20 years the Croat Zvonko Bušić has been an inmate in an American prison. He was found guilty along with others of hijacking a plane which also resulted in the tragic accident of the American policeman Brian Murray.

We plead that the said prisoner be allowed to continue his punishment in a prison in his homeland Croatia in accordance with agreements that have been signed by the United States of America and the Republic of Croatia.

Yours respectfully

U pismu staviti svoju adresu, potpisati ga i poslati najbolje zračnom poštom na adresu:

**The President of USA, Bill Clinton
White House, Washington, D.C. USA**

Darovatelji za novu Gospinu Crkvu u Kninu i zvona za Zvonimirovu crkvu u Biskupiji

Marijan Brnas, 100,– DM, Marko Tepić 100, Angelika Gelo 100, Dr. Josip Lucić 500, Đurđica Specić 30, Drago Letica 50, Marko Čuljak 250, Elisabet Martha Brandt 70, Verwaltungsrat St. Christophorus Frankfurt-Preungesheim. 100, G. Lösel-H. Blumenröther 200, Stjepan Kovač 200, Ivan Papić 500, Ivan Kulovski 500, Stipe Budimir 100, Božo Kovačević 100, Petar Ursa 1000, Jozo Popović 1000, Ivan Vučak 100, Jakov Šetka 150, Gerda Nottrodt 30, Anto Mamić-Bad Nauheim 100, Hrvatska zajednica Krefeld 200, St. Lucy Catholic Church, Troy, Michigan-USA \$100, Wein-Import Dalmacija 100, Ferdo Tolić 200, Vlado Šimunović 50, Christa Bauriedl 400, Vinka Teklić 40, Marija Pavković 100, Marija-Ljerka Školnik 100, Marinko Hrkač 200, Miron Mioč 1000, Miljenko Prskalo 500, Darko Golubić 1000, Hrvatska kat. misija Mannheim 3122,51, fra Stanko Mandac (za zvona)

1300, Hrvatska katolička misija Frankfurt 9 225 (za zvona), Ivo Hladek 50, Antun Kozlovac 100, Ivan Ivišić 500, Tso-Hua Mao 100, Stipo Budimir 500, Jakob Lukanec 30, Stjepan Kantolić 50, Gerd-Richard M. Iler 50, HKD „Mažuranić“ Berlin 100, fra Mladen Karlić 100, Ivan Lovrić 70, „bersetzungsb. ro Pleva 100, Dinko Pelaić 100, Martin Kolobarić 20, Barica Šafar 200, Šime Jović 300, Milka Barač 500, Marijan Božić 500, Ana i Ilija Drežnjak 1750. Hrvatska katolička misija Offenbach/M. 2 500.

Svoje priloge možete slati na:

**Konto-Nr. 0132 995 002,
BLZ 500 502 01,
Frankfurter Sparkasse,
Kroatische kath. Gemeinde
Frankfurt,**

s naznakom

„Kirche in Knin – Kroatien“.

NAPOMENA: Mole se svi darovatelji koji dosad nisu dobili potvrdu o oslobađanju od poreza (Spendenquittung) da se jave telefonom (od 12 do 18 sati) ili poštom na Hrvatsku katoličku misiju Frankfurt, Niedenau 27, 60325 Frankfurt, tel. 069/72 31 25, jer na njihovim uplatnicama nema potpune adrese.

Hoffnung für Osteuropa

Journalistenpreis im Rahmen der Aktion „Hoffnung für Osteuropa“

Die Aktion „Hoffnung für Osteuropa“ der evangelischen Kirchen in Deutschland verleiht in Zusammenarbeit mit der Evangelischen Medienakademie/cpa im Rahmen einer Festveranstaltung am 28. Februar 1998 in Erfurt zum vierten Mal einen Journalistenpreis.

Angesprochen sind alle Journalistinnen und Journalisten, die in Mittel- und Osteuropa leben und in Printmedien arbeiten.

Voraussetzung zur Teilnahme sind gute deutsche Sprachkenntnisse.

Das Thema

Die diesjährige Ausschreibung steht unter dem Thema „**Neue Wege wagen**“. Die Beiträge sollen aufzeigen, wie sich das Leben in den Ländern Mittel- und Osteuropas nach den zahlreichen biographischen und gesellschaftlichen Umbrüchen gestaltet und wie Menschen diese bewältigen. Dabei ist den Teilnehmerinnen und Teilnehmern das Genre freigestellt, ebenso die Themenstellung. Politische, wirtschaftliche, kulturelle, kirchliche oder Themen von lokaler Bedeutung können eingereicht werden.

Der Beitrag ist in deutscher Sprache zu verfassen und muß veröffentlicht worden sein. Ein schon in der Landessprache veröffentlichter Beitrag ist zu übersetzen und das Original beizufügen. Die Beiträge sollen nicht länger als fünf DIN-A-4 Seiten (Schreibmaschine oder PC) und für Printmedien geschrieben sein. Bitte keine Hörfunk-Manuskripte einreichen.

Die Preise

Die Gewinnerin oder der Gewinner des Preises bekommt ein dreimonatiges Stipendium bei einer deutschen Tageszeitung. Außerdem werden zwei Förderpreise in Höhe von einmal DM 1000 und einmal DM 500 vergeben.

Mit der Prämierung der Beiträge gehen die Rechte zur Veröffentlichung auf das Diakonische Werk der EKD über.

Einsendeschluß ist der 31. Dezember 1997. Bis dahin müssen Beiträge eingegangen sein.

Eine Entscheidung über die Verleihung des Preises fällt die Jury im Januar 1998. Der Rechtsweg ist ausgeschlossen.

Bitte reichen Sie Ihren Artikel für den Journalistenpreis an folgende Adresse ein:

**Evangelische Medienakademie/cpa
Herrn Helmut Völkel
Emil-von-Behring-Str. 3
60439 Frankfurt am Main,
Tel. 0 69/5 80 98-207; Fax. 5 80 98-254**

NAJMLAĐA
CRKVENA
NAUČITELJICA

Sveta Terezija iz Lisieuxa

„Pogledajte samo, tko bi pomislio da će naša Mala (Terezija) jednoga dana osvojiti cijeli svijet“, čudom se čudila nad Malom Terezijom od Djeteta Isusa jedna sestra karmelićanka samo nekoliko tjedana nakon smrti Male Terezije. Terezija Martin rođena je 2.1.1873. u Alençonu, s 15 godina stupa u strogi karmelićanski samostan u francuskom gradiću Lisieuxu, ondje je živjela devet godina, a u 24. godini (30.9.1897.) umrla je od tuberkuloze.

Od jedne naoko obične redovnice nastala je senzacija. Mnoštvo ljudi tražilo je svakim danom podatke o njezinu životu i smrti, tražilo njezine spise, a najviše bestseler knjigu „Povijest jedne duše“ (prevedena je i na hrvatski).

Samo 11 godina nakon smrti proglašena je blaženom, a 1925. svetom. Papa Pio XI. imenovao ju je 1927. zaštitnicom misija.

Upravo na Misijsku nedjelju, 19. listopada ove godine, papa Ivan Pavao II. proglasio ju je u crkvi sv. Petra u Rimu crkvenom naučiteljicom, a u povodu stote obljetnice njezine smrti. „Kada Učiteljstvo Crkve nekoga proglašava crkvenim naučiteljem, želi sve vjernike upozoriti, a na posebni način one koji u Crkvi služe temeljnim poslanjem propovijedanja ili pak osjetljivom zadaćom teološkog istraživanja i podučavanja, da nauk koji je određena osoba ispovijedala i naviještala može biti jednom uporišnom točkom, ne samo stoga što je u skladu s objavljenom istinom već i stoga što unosi novo svjetlo o otajstvima vjere“, naglasio je Papa u svom govoru.

Crkvenim su naučiteljima dosad proglašene 33 osobe: 20 biskupa, 9 svećenika, 1 dakon i tri žene (sv. Terezija Avilska (†1582.), sv. Katarina Sienska (†1380.) i sv. Terezija od Djeteta Isusa. Proglašenje velike mističarke Male Terezije crkvenom naučiteljicom također je izraz potrebe za mističnim u kršćanstvu našega vremena.

- Ovih dana je u domovini održana svečana proslava u povodu 150. obljetnice uvođenja hrvatskoga jezika u Hrvatski sabor. Ivan Kukuljević Sakcinski (1816.-1889.), povjesničar, književnik i političar, održao je prvi govor na hrvatskom jeziku u Hrvatskom saboru 2.5.1843., tražeći da se hrvatski uvede kao službeni jezik u škole i urede. Nakon toga je 23.10.1847. Sabor ozakonio hrvatski jezik kao „diplomatički“. Dotad se u Hrvatskom saboru govorilo latinskim jezikom.
- Predsjednik austrijske „Aktion Leben“, Grit Ebner, izjasnio se protiv molitvenih demonstracija pred klinikama za pobačaje. Takve akcije, koje u USA imaju čak oblike nasilja, prema njemu, samo štete zajedničkom nastojanju cijele akcije da se spasi nerođeni život.
- Američka tv-postaja ABC prikazuje jednu seriju o katoličkim svećenicima u kojoj se povređuje sveto, te religiozni i moralni osjećaji, kao i ugled Katoličke crkve. Protiv te serije i za njezin bojkot ustala je međureligijska udruga od preko 30 katoličkih, evangeličkih, židovskih i muslimanskih organizacija. Oni više neće trpjeti takve laži i stajališta o religiji, pa će mnoge tvrtke obustaviti reklamiranje na ABC i drugim postajama koje šire protureligioznu propagandu.
- Čileanski parlament će uskoro donijeti zakon o mogućnosti rastave braka. Čile je bila zadnja zemlja zapadnoga svijeta koja je isključivala pravnu rastavu braka.
- U Njemačkoj je početkom studenoga izašla posebna poštanska marka u povodu 100. obljetnice postojanja i djelovanja Caritasa.
- I sljedeće godine će se 6. ožujka održati svjetski ženski molitveni dan, ovoga puta s motom: „Fihavanana!“, što prevedeno s madagaškog znači: „Vrpca koja povezuje ljude“.
- Carigradski ekumenski patrijarh Bartholomaios I. odlikovan je Zlatnom medaljom američkog Kongresa.
- Pristalice pokojnoga nadbiskupa Lefebvrea, koji je ekskomuniciran 1988., a koji čine svećeničko bratstvo Pio X., izjasnili su se protiv priznanja krivnje i kajanja Katoličke crkve za sukrivnju u povijesnim antisemitskim i antižidovskim kampanjama. Kažu da za to nema povijesne osnove i da kajanje nije potrebno.
- Jedno izvješće izraelske vlade govori o stalnom proganjanju i tlačenju kršćana na područjima pod palestinskom autonomnom upravom. Oskvrnjuju se kršćanska groblja, a kršćani se raznim metodama prisiljavaju na iseljavanje.
- Poznata njemačka izdavačka i nakladnička kuća Herder izdala je luksuznu knjigu pod naslovom „Maria. Kunst, Brauchtum und Religion in Bild und Text“, koje je suautor poznati biblicist Herbert Haag. Od Abelarda do Zwinglia, od Bizanta do Lurda, od umjetnosti do kiča, od dogme do pučke pobožnosti obuhvaćen je spektar mišljenja i boja o Mariji, i to na 300 stranica. Predgovor je napisala i evangelička teologinja Dorothee Sölle, a većinu tekstova američki publicist Joe Kirchberger. Cijena: 98,- DM, a od siječnja 1998. bit će 128,- DM.
- U Frankfurtu je u 74. godini umro i pokopan židovski religijski filozof Pinchas Lapide, koji je napisao više od 35 knjiga, a zalagao se za kršćansko-židovski dijalog. Lapide je bio učenik Martina Bubera.
- Samo 7% udanih Talijanki ponovno bi se udale za svoga muža zbog njegove fizičke privlačnosti i ljubavne sposobnosti. List „Anna“ piše kako 43% muževa ne bi dobili drugu priliku, a razlozi su: preuzetnost, hrkanje, lijenost.
- Komemoracijski obredi princeze Dijane potakli su anglikanskog primasa nadbiskupa Gerogea Careya na iniciranje liturgijske reforme u Anglikanskoj crkvi, pa je on pozvao umjetnike, pjesnike, glazbenike da predlože svoje nacрте. Upravo su obredi oprostaja od princeze pokazali da ljudi ne vole samo riječi koje opterećuju, nego pjesmu, glazbu, geste, kao što je paljenje svijeća, polaganje cvijeća...
- Radikalni islamski talibanski režim promijenio je ime te zemlje Islamski Emirat Afganistan. Nakon što su ženama gotovo zabranili disati i nakon što su uništili neprocjenjivo kulturno i arheološko blago, sada su zabranili predstavljanje životinja, igračaka, lutaka i križeva, koji bi mogli podsjetiti na Isusovu smrt i time na kršćanstvo. Sve slike i crteži koji predstavljaju živa bića, protive se zabrani predstavljanja Boga u slikama.
- Sestra Nirmala (63), nasljednica Majke Terezije na čelu Misionarki ljubavi, predala je papi Ivanu Pavlu II. križ s kojim je u rukama umrla Majka Terezija.
- Za vrijeme posjeta Brazilu Papa se pozdravio i srdačno zagrlao s Dom Helderom Camarom, najpoznatijim brazilskim biskupom koji se borio i bori za prava siromašnih i obespravljenih u toj velikoj zemlji.

Kroatien ist und bleibt ein schönes Urlaubsland

Jelsa: Auf der Insel Hvar, eine der drei großen Inseln, die quer vor der kroatischen Küste liegen, gegenüber Split; „Fast wehmütig hört sich dieser Name an, vor allem, wenn man den Ort/die Insel, nach einem wunderschönen Urlaub wieder verlassen muß.

Im Juni '97 fuhren wir mit dem Auto los von Freising über die hohen Tauern nach Rijeka, von dort die Küstenstraße über Zadar nach Split. Die Strecke Freising-Split beträgt fast genau 1000 Auto-Kilometer. Weil wir aufs Geradewohl losgefahren waren, ohne zu wissen, wie weit wir kommen werden an einem Tag, nahmen wir einfach ein kleines Zelt mit. Das Wetter war wie immer schön, und so ließen wir uns auf dieser Reise Zeit und übernachteten auf herrlich gelegenen Campingplätzen. Ruhe, sauberes Wasser, Sonne und freundliche Menschen, denen man ansieht, daß sie sich über Gäste freuen, konnte man finden.

Wir ließen uns drei Tage Zeit, um nach Split zu kommen. Die ganze Fahrt war nicht anders als vor sechs Jahren, als wir das letzte Mal da waren. So hielten wir uns in Split auch gar nicht lange auf und nutzten den nächsten Fähranschluß, um auf die Insel Hvar zu kommen. In knapp zwei Stunden waren wir da. Was war das ein schönes Wiedersehen nach so langer Zeit: Die uns bekannte Familie, aber auch die anderen Einwohner von Jelsa schienen alle auf uns gewartet zu haben. Eine große Gastfreundschaft spürte man von diesen Leuten ausgehen. Da wir nicht fest gebucht hatten, gab man uns gleich einige Tips, die wir alle zu unserer Zufriedenheit umsetzen konnten. Wir fanden eine prima Unterkunft in diesem gemütlichen kleinen Städtchen, direkt in einer Bucht gelegen. Was Jelsa und die Insel Hvar zu bieten haben, lernt man wohl erst richtig bei einem weiteren Besuch kennen, vor allem, wenn man ein Auto dabei hat. Man kann sich aber auch ein Auto leihen, falls man mit dem Flieger anreist, ebenso Roller und Fahrräder. Das letztere war übrigens abends oft ein Vergnügen. Mit dem Rad ein paar Runden zu drehen, ist die beste Informationsmöglichkeit: Wer war wo? Wer ist neu angekommen? Hier ein Schwätzchen; da ein neues Schiff, das im kleinen verträumten Hafen für die Nacht ankern will, genau bewacht von dem in schmucker Uniform anwesenden Hafenkapitän. Ein paar Kuna will man natürlich auch haben.

Da wir nachmittags ankamen, war für uns der erste Abend gleich ein Erlebnis. Für

uns ist es die schönste Entspannung, nach einem „fürchterlich anstrengenden Tag“ an einem Straßencafé oder Restaurant bei untergehender Sonne, einem leichten Wind, ruhiger See, fast wortlos dazusitzen. Das Städtchen Jelsa erscheint dann in einem warmen Licht, fast orange bis rosa, daß man hofft, die Sonne würde heute nicht untergehen. Ob Fotograf oder Maler – bei dieser Stimmung hält jede Muse Einzug im Menschen.

Wenn man die gastronomischen Köstlichkeiten genießen will – und das sollte man auf jeden Fall – so braucht man nur ein paar Schritte zu gehen und findet eine große Auswahl an Möglichkeiten: Internationale, aber natürlich auch die sehr schmackhafte einheimische Küche, täglich frischen Fisch in jeder erdenklichen Art zubereitet, dazu eine Riesenauswahl der Weine, die auf Jelsa gedeihen. Und wenn das Essen mal wieder zu viel war, hinterher einen weißen oder braunen Kräuterschnaps und man könnte schon wieder von vorne anfangen mit den Köstlichkeiten.

Die Insel Hvar ist lang und sehr schmal (vor dem Ort Hvar ist Vira Sucuray ca. 80 km). Dazu die guten Straßenverbindungen, die aber für uns mit Vorsicht zu befahren sind. Nicht wegen der Verkehrsdichte, sondern weil in unübersichtlichen Kurven mal endlich einer entgegenkommt; und langsam fahren schon deshalb, weil sonst die Überfülle von Fauna und Flora zu schnell vorüberfliegt. Bis über 600 Meter geht's hoch, dann wieder runter, von der Hauptstraße hin zu kleinen romantischen Buchten, wo man wirklich noch mit der Natur allein sein kann. Kleine Gasthäuser und Bauern, die ihre Produkte anbieten wie Wein, Schnaps, Käse, Honig, Lavendel-Rosmarin-Öl usw. (zu wirklich günstigen Preisen) findet man auf der Strecke. Die teilweise wilden Lavendel-Kulturen sind, wenn sie blühen, ein unvergeßliches Erlebnis und unterstützen die Romantik der Insel.

Interessant ist die Nord/Süd-Verbindung: Man fährt durch einen ins Felsmassiv geschlagenen Tunnel (gerade hoch und breit genug) und man muß schauen, ob nicht gerade von der anderen Seite jemand reinfährt. Allerdings gibt es für den Notfall ein paar Ausweichbuchten. Toll, wenn man von der Richtung Jelsa einfährt und dann bei der Ausfahrt das ganze Panorama des Mittelmeeres vor sich hat sowie die Weinberge flach bis

ganz steil. Und wenn man anhält, kann es passieren, daß sich ein handtellergroßer Schmetterling auf die Hand setzt.

Und immer wieder genießt man die Ruhe, die auf dieser Insel herrscht. So ein Tag geht viel zu schnell zu Ende, wir wollen ja noch schwimmen in diesem klaren und sauberen Meer. Zurück nach Jelsa kommen wir an modernen Hotelanlagen vorbei, keine Hochhäuser oder Betonburgen, sondern der Insel angepaßt. Natürlich mit Pool und allen Annehmlichkeiten, man ist ja verwöhnt.

Aber auch das Wohnen ist von einem einfachen Zimmer bis hin zum Hotel auf jeden Geldbeutel zugeschnitten. Wohlfühlen kann sich auf Hvar und im Städtchen Jelsa jeder, Langeweile kann es nicht geben. Alles, was in einem Ort, der hauptsächlich vom Tourismus lebt, angeboten werden kann, ist vor Ort. Sogar eine Tauchschule mit gutem Boot und modernster Ausrüstung ist da; ansonsten eine kleine Werft, eine Autowerkstatt, Tankstellen, wo es sich noch lohnt, zu tanken (der Liter ca. 1,05 Mark), Apotheke, Markt, Reisebüro, Souvenirläden und die vielen Kaffee's und Bistros. Wenn man will, ist man nie alleine; aber nur, wenn man will.

Ach ja, Jelsa, erst wenn man weg muß, weiß man was einem hinterher fehlen wird. Schön ist eine Erinnerung in den Abendstunden, wenn einer der bekannten Fischer zu „seinem Antonio“ geht, untergebracht in einer kleinen Kapelle ein paar hundert Meter außerhalb von Jelsa, und dort wohl den Wunsch ausspricht, einen guten Fang zu haben. Jedenfalls sieht man ihn in der Dämmerung raus aufs Meer fahren, um seine Netze auszuwerfen.

Jelsa und seine Menschen haben es verdient, wieder besucht zu werden.

Um zwei Tage länger bleiben zu können, fahren wir direkt nachmittags von Hvar/Hafen Starigrad mit einem größeren Fährschiff zurück nach Rijeka, wo wir morgens ankamen und mittags schon wieder zu Hause in Freising waren.“

Peter Frank, (KREISBOTE, Freising, 2.10.1997)

Proba za konačni susret

Vrijeme došašća jest, čini mi se, vrijeme koje izriče ovaj osjećaj čovjeka svjesnog svoje prošlosti, ali koji još uvijek očekuje neku novu, bolju budućnost. Došašće to i izriče, ne samo za jednog čovjeka, nego za čitavo čovječanstvo, tj. za sve one koji postavljaju pitanje o samima sebi, svijetu, budućnosti.

Došašće! Advent! – riječi koje su mi čudno zazvučale pri čitanju poruke s telefaksa što podsjeća da je vrijeme za slanje mjesečnog priloga. Istina je da sam zadnjih mjesec dana daleko od svakodnevnih razmišljanja i svih događanja u svijetu. Posao koji moram završiti i koji okupira čitavo moje vrijeme i sve moje misli, udaljio me od svakodnevnice i njenih događaja. Čak ni novine ne kupujem, što je i za mene samog iznenađenje, budući da u zadnjih desetak godina nije bilo dana kada nisam prolistao, barem jedne dnevne novine.

Ipak, riječi „došašće“ i „advent“ probudile su sjećanje, uzburkale osjećaje. Jedna liturgijska godina se završava i počinje nova s prvom nedjeljom došašća. Samo bogoslužje dobiva novu boju, nove zvuke i melodije, novo očekivanje. Počinje novi hod kroz liturgijsko vrijeme. Ponovno počinje posadašnje prošlosti, ali istovremeno življenje, ostvarivanje budućnosti. Vrijeme došašća, a time i cijela liturgijska godina, jest izričaj istine, da je naš svijet vremenit, a mi ljudi putnici, prolaznici koji traže cilj. Došašće je znak moje potrebe, mojih očekivanja i nadanja koja sâm ne mogu ostvariti. A vrijeme nastavlja svoj neprekinuti hod. Godine teku, prolaze, i mi s njima. Mnogi se ljudi iznenade kada otkriju da su ušli u suton života. Tada osjete strah pred skorom budućnošću. Istovremeno otkriju nostalgiju za mladošću. „Oh, kako bi sada bilo lijepo vratiti se u mladost!“. Ovu rečenicu smo čuli toliko puta od osoba u predvečerju njihova života. Ta izgovorena rečenica otkriva neostvarenu i neispunjenu životnu želju, sjetu jer život je tako brzo prošao.

Vrijeme došašća jest, čini mi se, vrijeme koje izriče ovaj osjećaj čovjeka svjesnog svoje prošlosti, ali koji još uvijek očekuje neku novu, bolju budućnost. Došašće to i izriče, ne samo za jednog čovjeka, nego za čitavo čovječanstvo, tj. za sve one koji postavljaju pitanje o samima sebi, svijetu, budućnosti.

Liturgijska čitanja u vrijeme došašća izriču stvarnost ljudskog roda koji očekuje Spasitelja. Zapravo starozavjetni tekstovi izriču zbunjenost pred svakidašnjom stvarnošću koju čovjek doživljava i u kojoj se doživljava sa svom svojom kompleksnošću. Ali tu je prisutna nada da će s dolaskom Spasitelja sve postati drugačije. Novozavjetni tekstovi to još više pojačavaju istovremeno iskazujući njegovu blizinu, njegovu prisutnost. On je gotovo tu, na vratima, pa ga zato treba očekivati, bdjeti da bi ga mogao dočekati, htjeti se susresti s njim. O tom susretu ovisi čovjekova osobna budućnost, ali i budućnost čovječanstva, svijeta. Zato i nije čudno što nam u liturgiji došašća Crkva daje na razmišljanje biblijske tekstove koji sadržajem više izgledaju prilagođeni razmišljanju o sudnjem danu. Došašće je uistinu, početak sudnjih dana zlu. Zato je i slikovit susret Ivana Krstitelja, sa saducejima i farizejima. Poznajući njihovo licemjerje, podsjeća ih upravo na nešto takvo kao da im kaže: „Već je sjekira položena na korijen stablima. Svako dakle stablo koje ne donosi dobroga roda, siječe se i u oganj baca“. (Mt 3,10). Ali Ivan

Krstitelj, pa i liturgijski tekstovi, ne zaustavljaju se samo na ovoj stvarnosti. Naglasak je upravo stavljen na otvaranje nove, bolje budućnosti. Sve najavljuje dolazak Spasitelja koji će donijeti novi smisao, novu logiku življenja za čovjeka, prirodu, svijet. Zato će dolazak Spasitelja biti veliki događaj. Neprijateljstva u prirodi i svijetu nestat će, a među bićima zavladat će mir, kako to najavljuje prorok Izaija: „Vuk će prebivat s janjetom, ris ležati s kozličem, tele i lavić zajedno će pasti, a djetesce njih će voditi. Krava i medvjedica zajedno će pasti, a mladunčad njihova skupa će ležati, lav će jesti slamu ko govedo. Nad rupom gujinom igrat će se dojenče, sisanče će ruku zavalčiti u leglo zmijinjine“ (Iz 11,8). A ono što čovjeka tišti, ponižava, sputava, nestat će. Došašće je već vrijeme milosti, novo vrijeme, početak novog svijeta, jer „Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje Evanđelje“ (Mt 11,5). Taj novi svijet, to spasenje koje svijet očekuje, dolazi biti „Bog s nama“, kako to najavljuje Izaija (7,14), ali kao „Bog koji spašava“ – Isus (Mt 1,21). Zato čovjek ne može ali i ne smije ostati ravnodušan, on se mora pokrenuti, opredijeliti, ići u susret. Vrijeme došašća jest upravo hod u susret Spasitelju i spasenju. To je vrijeme kad bi čovjek morao sebi postaviti pitanja o svome životu, kad bi trebao praviti inventar prošlosti i planirati budućnost, ali ne u samoći nego s drugima u Bogu. Došašće je vrijeme kad bi čovjek morao otkriti bitnost susreta i življenja s drugima, jer Spasitelj dolazi svakom čovjeku i za svakog čovjeka.

Došašće nije samo mijenjanje liturgijske boje, repertoara liturgijskih pjesama i melodija nego vrijeme milosti susreta čovjeka sa samim sobom, s Bogom te bližnjim. To je neka vrsta probe za onaj konačni susret. Ali ta će se proba pretvoriti jednoga dana u premijeru stvarnog susreta i istine o čovjeku. Zato prorok Ivan Krstitelj i poziva: „Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!“ Pripravite put Gospodinu, poravnajte mu staze!“ Nije li ovaj poziv upućen svima nama?!

Skupina hrvatskih mladih iz Berlina iščekuje susret s papom Ivanom Pavlom II. na Trgu sv. Petra u Rimu

Žene u superlativu

Postotak žena među onima koji su dobili Nobelovu nagradu izgleda ovako:

- za književnost 9 %
- za medicinu 3 %
- za mir 10
- za ekonomiju 0 %
- za fiziku 1 %
- za kemiju 2 %

Priznanja su dakle dostupnija muškarcima. Zanimljivo bi bilo objaviti biografije žena znanstvenica kako bi se donekle mogli dokučiti razlozi muškog prestiža.

Ali ipak, od svih znanosti na svijetu svi profitiraju od dobrih majka i supruga.

Najinteligentnija žena na svijetu je izvjesna Marilyn vos Savant, koja je imala QI (kvocijent inteligencije) 230.

Prvi hotel za žene (Frauenhotel) otvoren je u Berlinu a zove se „Artemisia“. Pored jednokrevetnih, dvokrevetnih i višekrevetnih soba nudi ženama putnicama još i ugodu kamina i biblioteku. Cilja se na poslovne žene koje putuju same i ne osjećaju se dobro u „mješovitom društvu“. Hotel je zabranjen muškarcima, ali ne zato što četiri upraviteljice hotela imaju nešto protiv muškaraca, nego žele učiniti nešto i za žene.

Prvi Frauenmuseum na svijetu može svatko posjetiti a taj je smješten na danskom univerzitetu Aarhus i daje povijesni prikaz žene pri radu i posebno težak položaj žene-radnice u vremenu industrijalizacije.

Prva država koja je dopustila ženama pravo glasa jest Finska i to 1906. g., u doba ruske vladavine u Finskoj.

Najbrža kuharica na svijetu jest domaćica Johanna Müller iz Seckacha (kotar Mosbach) koja je za rekordno vrijeme od 14 minuta i 10 sekundi zgotovila kompletni objed:

predjelo: toast Hawaii, glavno jelo: svinjsko pečenje s graškom, mrkvom i krumpirom; poslastica: pečena jabuka s medom i kavom. Eh, takvu bi kuharicu trebali mnogi naši muževi!

Prva žena pilot na svijetu bila je barunica Raymonde de Laroche, rođena 1886., a ispit za pilota je položila 1910. Prva Njemica koja je upravljala motornim zrakoplovom je bila Melli Beese, po zanimanju kiparica i umjetnica. Kasnije je sama osnovala školu za obučavanje pilota.

Nada-Andelka Eremut

Maraton je tes

FRA IVAN ŠKOPLJANAC MAČIM

Živa zajednica: Budući da se maratonac ne rada već postaje, i to upornim i mukotrpnim vježbanjem, opiši nam u kratkim crtama svoj put.

Fra Ivan: Sportom sam se počeo baviti iz zdravstvenih razloga. U 18. god. obolio sam od reumatske groznice i na zglobovima. Uz višegodišnje primanje jakih injekcija liječnik mi je preporučio da se bavim i sportom. Sve do tada sport mi nije značio ništa u životu niti sam nalazio neko zadovoljstvo u tome. Otad započinje zaokret. Za vrijeme vojnog roka započeo sam s prvim laganim trčanjem, a poslije na studiju teologije u Makarskoj gotovo svakodnevni sportovi su bili nogomet i košarka, tako da nije bilo potrebe za redovnim trčanjem, a u toplija vremena daljinsko plivanje je bilo na prvom mjestu.

Žz: Maratonska staza zahtijeva i redovito i intenzivno trčanje. Kada si počeo redovito i intenzivno trčati?

IŠM: Tek kad sam kao svećenik došao na službu u Hrvatsku katoličku misiju München odlučio sam se na redovito rekreativno trčanje. Poteškoća je bila naći ekipu za jedan kolektivni sport i ništa drugo nije preostalo nego redovito večernje trčanje po obližnjim parkovima.

Zalutao u maraton

Žz: Mnogi danas trče ali malo je maratona. Kako i kada si se odlučio na maraton?

IŠM: U Münchenu sam redovito trčao kroz obližnji gradski „Westpark“ a katkada sam po lijepom vremenu odlazio izvan grada na trčanje po prostranim šumama. Jednog dana sam trčao kroz ogromni šumski park južno od Münchena. Nakon nešto više od sat vremena našao sam se pred jezerom. Budući da nisam znao gdje se nalazim, pitao sam prolaznike koje je ovo jezero i kad su mi rekli da je to Starnberger See, začudio sam se da sam toliko mogao trčati. Kad sam došao kući i izračunao da sam trčao oko 35 kilometara i tada sam prvi put pomislio na maraton. Prije toga nisam nikada vodio računa o kilometraži trčanja. Dalje sam nastavio s redovnim trčanjem a moje kolege u Misiji su me pomalo zadirkivale s nazivom „maratonac“ i taj gotovo podruglivi naziv me prisilio da se odlučim na prvi maraton. To je bilo 14. svibnja 1995. kada sam trčao na internacionalnom Olympia City Marathonu u Münchenu.

Posljednje nedjelje mjeseca rujna, 28. u Berlinu se održavala maratonska trka kojoj je sudjelovalo 19500 trkača. Na trkačima je bio i jedan svećenik-franji

Žz: To nije bio tvoj posljednji maraton. Ovih dana si trčao i berlinski maraton

IŠM: Kada sam prije godinu dana premješten na novu službu u Hrvatsku katoličku misiju u Berlin, nisam prestao s trčanjem. Odmah sam se u početku interesirao gdje u blizini ima dobra duga staza za trčanje. Moji kolege su mi preporučili glasoviti berlinski gradski park „Tiergarten“ koji je „pluća“ ovoga grada, a pod posebnom je gradskom zaštitom. Budući da se nalazi nedaleko do misijske zgrade, redovito sam trčao po tom parku. Kada sam doznao da se u Berlinu održava jedan od najvećih svjetskih maratona, nisam mogao odoljeti tom izazovu i prijavio sam se na 24. Berlin – Marathon na kojem je sudjelovalo preko 19000 maratona iz cijelog svijeta.

Stići na cilj

Žz: Budući da je maratonska staza duga i prenaporna, ona nosi u sebi dosta doživljaja. Kakvi su tvoji doživljaji kroz trčanje?

IŠM: Maraton nije samo trčanje. Mnogi ljudi koji ne znaju što je to maraton, prvo pitaju koje postavljaju poslije trčanja jest: koje si mjesto zauzeo? Draž i cilj maratona nije u tome, posebno kada se radi o trkaču rekreativcu. Ovdje je glavno izdržati, dotrčati i doći do cilja, sve drugo nije toliko ni važno. Treba uzeti u obzir da se radi o dužini 42 km i 195 m. Posebno na to upozoravaju organizatori na startu i s mnogobrojnim natpisima kroz stazu kao što su: *durchhalten und durchlaufen ist alles*. Poseban doživljaj maratona za razliku od drugih sportova jest da se tu održava glavna borba ne s drugim trkačima već borba sa samim sobom. Dapače, u toj borbi trkači jedne druge pomažu i bodre. Posebno tu pridonose i ljudi koji prate trku s ulica i iz vlastitih domova podržavajući maratonce bilo uzvicima, bilo pićem. Dakle, to nije nikakvo natjecanje već demonstracija upornosti i izdržljivosti. Mnogim trkačima tijekom maratona dode slabo: grčevi, nemoć... i lijepo je vidjeti kada drugi trkači stanu, pomognu i pruže prvu

upornosti i izdržljivosti

HKM Berlin – fra Ivan Škopljanac-Maćina. U ranim jutarnjim satima slavio je svetu misu, a onda veselo otišao na maraton. Za vrijeme trčanja ulicama Berlina bio je burno pozdravljen od hrvatskih vjernika koji su upravo po završetku svete mise došli na ulicu nedaleko od kve sv. Klementa, Stresemannstr. 66. Po završetku maratona razgovarali smo s fra Ivanom.

Nakon 42 kilometra napornog maratona fra Ivan Škopljanac-Maćina stiže na cilj

intervenciju dok ne dodu službeni liječnici. Najljepši i gotovo neopisivi doživljaj jest kada se približava cilj. Nakon kriza, odluka da se čak odustane, pomisli: *zašto sam uopće trčao*, sve se to pred ciljem prelijeva u jedan radosni i neopisivi doživljaj što se uspjelo dotrčati i stići na cilj.

Žz: Spomenuo si plivanje. Jesi li sudjelovao i na plivačkom maratonu?

IŠM: Za vrijeme teološkog studija u Makarskoj uvijek sam koristio priliku za plivanje koje sam gotovo obožavao. Čak sam znao pripremiti sve ispite mnogo prije od drugih kolega samo da bih se mogao baviti plivanjem. Tako sam za vrijeme ispitnog roka, kada su se svi drugi pripremali za ispite i danju i noću, odradivao svoje plivačke rute. Dva puta

sam sudjelovao na rekreativnom Gradskom plivačkom maratonu u Makarskoj a 1993. otplivao sam dužu dionicu koja je bila duga 8 km na otvorenom prvenstvu Dalmacije na Omiškom maratonu.

Žz: Baviš li se uz maraton još kakvom drugom rekreacijom?

IŠM: Uz plivanje i trčanje volim planinarenje. U Berlinu mi je teško pala ta činjenica da nigdje u blizini nema nikakve planine. Dok sam bio u Münchenu za vrijeme planinarske sezone u mjesecu rujnu i listopadu, jedna od omiljenih rekreacija bile su Alpe, a u domovini za vrijeme ljetnog odmora obvezno se popnem na Biokovo i Kamešnicu. Moram kazati da je impresivan taj doživljaj kada se čovjek popne na vrh velike planine. Tu priroda čovjeka upućuje na nešto dalje i više, na našeg Stvoritelja kojem je tu čovjek bliže i jače ga doživljava nego li u onoj svakidašnjoj trci i buci.

Sport je potreban svima

Žz: Reci nam koje je značenje sporta za svakidašnji život i bi li sport i rekreaciju preporučio drugima?

IŠM: Važnost sporta u životu je ogromna. Prije toga moram kazati da je pogled na sport danas poprilično pogrešan. Budući da veliki novac prolazi kroz sport, mnogi ljudi misle da je sport samo za one koji žele u njemu zarađivati novac. I ako se netko onda pojavi tko se redovito bavi sportom, poručit će mu se: *zašto ti to treba, čemu se mučiš i sl...* Tako da je sport danas najmanje ono što bi on trebao biti: zabava i rekreacija. Bavljenje sportom mnogo može pomoći da bude-mo zdravi i tjelesno i psihički, a u tome je izuzetna važnost kretanja i trčanja, a posebno plivanja. Ne mora svatko biti maratonac ali svaki prijedeni, pretrčani i preplivani kilometar itekako dobro dođe nakon dugog sjedenja, stresa, napetosti i sl. Sport je koristan ne samo za zdravlje, on stvara zadovoljstvo i povećava

sveopće sposobnosti, posebno mladima u vrijeme intenzivnog učenja, a na kraju, što je danas opet važno, stvara jednu skladnu i dobru tjelesnu liniju koju mnogi žele postići bez ikakvog posta, napora i odricanja, uzimajući lijekove koji su štetni za zdravlje. Rekreacija je jedna od temeljnih životnih potreba

ne samo za mlade već za sve uzraste i sva zvanja, a na poseban način za one koji ne obavljaju fizičke poslove. Tu spadaju i svećenici i zato njima sport ne bi trebao biti nešto što im se ne priliči već naprotiv jedna normalna potreba na koju se onda i vjernici moraju naviknuti. Na potrebu za rekreacijom treba upozoravati svim mogućim sredstvima, a posebno osobnim primjerom, jer je nekretanje i ugojenost postala najraširenija bolest suvremenog čovjeka koji živi u obilju, tako da sve više sjedi, jede, troši alkohol i cigarete, olako se prepušta uživalaštvu čije posljedice onda teško podnosi te od toga trpi i obolijeva.

Žz: Možeš li nam kazati neke zanimljivosti s maratona?

IŠM: Berlinski maraton spada među četiri najveća maratona na svijetu. Za grad Berlin, po riječima njegova gradonačelnika, to je jedan od najvećih događaja tijekom godine. Mjesec dana prije maratona cijeli grad odiše maratonskom atmosferom. Spomenuo bih neke zanimljive podatke s ovogodišnjeg maratona:

- upotrijebljeno 45 teretnih vozila za garderobu
- na cilju je čekalo trkače 90 tuševa s toplom vodom
- oko 100 liječnika za masažu i druge intervencije
- za osiguranje trkača brinulo se 780 policajaca
- podijeljeno je 930 kilograma medalja
- dan prije maratonske trke za tzv. „Nudedparty“ koji je priređen za maratonce na berlinskom sajmu upotrijebilo se 2 000 kila rajčica, 4 000 litara sosa za tjesteninu i 4 200 kilograma tjestenine
- tijekom trčanja trkačima je bilo na raspolaganju 70 000 kilograma banana
- podijeljeno je 90 000 bilježnica s programom
- 110 000 kopča za startne borjeve
- po gradskim ulicama trkače je bodrilo oko 500 000 građana
- berlinska privreda obogaćena je ovim maratonom za 42 000 000 njemačkih maraka.

Razgovarao: Jozo Župić

Može se u Vukovar?

Vodotoranj – jedan od simbola vukovarske ratne epopeje

Krizantema i svijeća

*Ovog se dana
Svih Svetih
cijela Hrvatska pretvorila
u jednu veliku
krizantemu*

*Ove se noći
Svih Svetih
cijela Hrvatska
pretvorila
u jednu veliku
svijeću*

*Krizantema je izrasla iz
svih grobova
Krvlju, suzama i molitvama
zalijevana
narasla je do neba
Svijeća je ugrijala
duše pokojnika naših
osvijetlila grobne tmine
i zasjala poput sunca*

Toni Gabriel

Može, ali s posebnom propusnicom, tzv. plavom kartom. Doznao sam da takvu kartu ima župnik iz Šarengrada koji stanuje u Osijeku. Javio sam se fra Budimiru Cvitkoviću i izrazio mu svoju želju. Nasmijao se i rekao mi da sve svoje ostavim u samostanu i da ponesem samo osobnu kartu, pa ćemo sutra obići sve. Nije on bio svjestan koju mi je želju ispunio, jer sam i prošle godine obilazio oko ovih čudnih granica.

On nikada ne ide sam, nego uvijek povede nekoga koga imalo zanima zauzeto područje. Ovo jutro je poveo sa mnom još dva čovjeka koji žive kao izbjeglice negdje oko Zagreba, da vide svoje kuće u Šarengradu, barem izvana. Na mom mjestu je trebao biti gvardijan fra Roko ali je svoje mjesto dao meni. Hvala mu.

Ravnica

Ja znam što je ravnica Sinjskog polja, ali nisam znao što je to slavonska ravnica. Na ravnici Sinjskog polja svuda oko sebe vidiš kraj, a na ovoj slavonskoj nigdje ne vidiš kraja, kao da se nalaziš na morskoj pučini. Kad smo prošli Tenju i ušli bez nekih poteškoća preko brklje na cesti u tu ravnicu, počela mi je odzvanjati pjesma u srcu u svojoj širini kako je nika da nisam doživio: *Ne dirajte mi ravnice...* Od nas četvorice nitko nije ništa govorio, kao da se vozimo i idemo nikamo.

Vukovar

Ovo je Tenjska cesta, ovo grmlje su nekadašnje kuće, a pogođene tenkove su pokupili skupljači gvožđa – kaže fra Budimir. Stvarno nema ništa. Nema Borova Naselja. Imaju samo hrpe cigle. U Vukovar opet ulazimo u tišini. Vidi se ono što sam vidio i na ekranima. Svaki zid koji stoji uzgor kao i zvonik i vodotoranj ima po tisuće rana. Neki sklepani stolovi služe kao podmetači na tržnici, a ljudi oko njih s tužnostrogim pogledima opipavaju stvari. Priroda je čudovišna, pa one ruševine gotovo zarasle. Prošao sam kroz crkvu, nekadašnju baroknu ljepoticu. Samo su joj lukovi – lukovi, a ostalo sve je razgrađeno. Samostanu je ostao klaustar čekajući obnovitelje, a ostalo šikara pomalo pokriva. Takav je dvorac, takve

su kuće, takvi mi se čine i ljudi koji su i obnovljenu poštu opet stukli.

Dunav se ne da izobličiti, pa se mirno valja svom svojom širinom u susret Savi. Gledam ovo sve i pada mi na pamet što smo recitali na jednoj proslavi u doba kad je ovo gorjelo:

*Vukovare
s tobom se ponosi
hrvatski soj.
Ubijan;
a ne ubijen
na Dunavu stoj.
Vratit ćemo ti ponos
i bit ćeš svoj,
Vukovare moj.*

Ne znam kada će to biti. Fra Budimir nam je govorio idući iz Vukovara prema Iloku da je vrlo teško za naše povratnike, jer se Srbi osjećaju zaštićeni ovim stranim snagama. Ne odu li ove snage prema dogovoru, nemamo se čemu nadati povratku. Srbi se ponašaju arogantno i našima ne daju ni pogledati svoje kuće, a stanari na crno ih nazvaše svakakvim imenom i da ih ne uznemiruju, jer će ih tužiti. U samostanu u Šarengradu su smješteni starci da tobože pokažu kako bi nehuman bio dolazak sestara i svećenika.

Ilok

Dragi stanar tog tvrđavskog samostana fra Marko s radošću dočeka svakoga dobronamjernika. Ni domaćica Jelka nije manje ljubazna. Letušte svih vrsta i boja, vječno gladno, održava posebni život.

Susreli smo tu povratnike obitelj Sliško-
vić, navratili su malko kod župnika na čašicu razgovora. Doživio sam ih da ipak nakon obnove kuće sanjaju i obnovu oranica koje su zapuštena. Nisu sami, kažu. Pitao sam ih o Babskoj, pa mi rekoše, da ih je i tamo već nekoliko. Pričali su nam o opustošenosti svega: o ukradenim strojevima i pokućstvu, o posjećenim orasima i prodanim deblima, o neradu i zaraslim vinogradima, o neurednim grobljima, da vlastite grobove ne mogu otkriti, o lažnim ljubeznim i o stvarnim neljubeznim susretima...

Sve je u nekom ozračju nestvarnom, a stvarno. Smokve su rodile ispod samostanske utvrde, limuni u bačvama, pravi mjesecari, puni cvijeta i ploda. U školi se čuju djeca. Poštu smo otpremili iz Iloka. Fiš tete Jelke je bio pravi i prava podloga za čašicu pravoga iločkog traminca. Sv. Ivan Kapistran počiva u svojoj grobnici utvrde iločke, a tamo Palanka u magli...

Fra Tihomir Grgat

Meni je mjesto u Hrvatskoj

Kad sam se u rujnu vraćao s dugog putovanja po Njemačkoj, kada je vlak prešao granicu kod Brežica i počeo se približavati Zagrebu, osjetio sam se veoma sretnim, poput čovjeka koji se vraća svojoj kući.

Rado sam se bio otputio u Njemačku, u Wiesbaden, u kojem sam živio do preklani. Bilo mi je drago što ću opet vidjeti stare prijatelje, koje nisam vidio više od godinu dana, osim Markusa koji je sa mnom bio na ronjenju na Bolu. Na Bolu sam ove godine radio kao pomoćnik u ronilačkoj bazi, zahvaljujući znanju njemačkog i znanju ronjena. Markus je tamo bio gost i bio je služen, a ja sam teglio boce s kisikom i uređivao čamce za ronilačke izlete njemačkih ronilaca, no mislim da mi se uloga gosta ne bi ni svidjela, već da mi je uloga domaćina bolje odgovarala. Markus je tako mogao dobiti dojam da se osjećam kao da je Bol, ma kakav Bol, cijeli Brač, i cijelo more, moje...

Dakle, u Wiesbaden sam, krajem kolovoza, išao rado. Grad i ambijent su mi se učinili potpuno poznatima i nije mi trebalo vremena da se privikavam. Želio sam što prije susresti prijatelje i čuti što rade.

Da je Markus pao 11. razred, čuo sam još ljetos, no da su pali još neki, čuo sam u Wiesbadenu. Tako sam imao prilike doživjeti njihovo čuđenje i laganu ljubomoru što sam ja u Zagrebu uspio maturirati – hrvatska gimnazija završava s 12. razredom – i upisati studij, šumarstvo, a oni imaju još dvije godine do mature. Jacob je pak u međuvremenu napustio školu, ima vlastiti stan, posao i automobil, prodaje računala u City-Passage, a Thomas je „geoutet“, te otvoreno živi s muškim ljubavnikom.

Dok sam s dečkima iz wiesbadenskog gimnazijskog razreda u Rheinstrasse pio colu, odnosno pivo, kako tko, razmišljao sam kakva je razlika između njih i klape u Zagrebu, no zaključci nisu bili dramatični. Mladi osobito u Wiesbadenu i mladi u Zagrebu sanjaju iste snove: htjeli bi imati velike i sretne ljubavi, dobar posao i udoban život.

Moglo bi se razmišljati o tome koja grupa ima veće šanse. Što se ljubavi tiče, ne znam što bih rekao, no što

Ne razumijem zapravo Hrvate u iseljeništvu koji stalno govore kako im je Hrvatska važna, a onda odmah nabroje milijun njezinih mana. Koju Hrvatsku vole: onu od prije 50 godina koje više nema, ili onu koja će biti za 50 godina kad njih više ne bude?

se posla i standarda tiče, Hrvatska za moju generaciju doista predstavlja veći rizik. Hrvatska privreda možda uspije uhvatiti korak, no možda i ne uspije. Može se dogoditi da će i dalje bitno zaostajati za razvijenim zemljama, s malim gospodarskim rastom i vječno malim prihodima.

Ovo pitanje za mene međutim nije presudno, zato jer u svakom slučaju želim živjeti u Hrvatskoj radi onih elemenata života koji su ovdje ljepši. Tu kvalitetu ne bih znao točno definirati, to je jednostavno osjećaj da je ovdje dobro. Otkako sam došao u Hrvatsku uvijek sam osjećao da spadam ovamo. Ne razumijem zapravo Hrvate u iseljeništvu koji stalno govore kako im je Hrvatska važna, a onda odmah nabroje milijun njenih mana. Koju Hrvatsku vole: onu od prije pedeset godina koje više nema, ili onu koja će biti za pedeset godina kad njih više ne bude?

Slutim da će moja generacija promijeniti puno toga na svoje dobro. Možda ne uspijemo u potpunosti s privredom i novcem, mada bih i to volio, no vjerujem da ćemo unaprijediti mnoge stvari. Siguran sam da ćemo npr. pomaknuti shemu prema kojoj su ovdje najvrijedniji oni koji su zdravi, muški, dobrostojeći, svjesni Hrvati, katolici, po mogućnosti iz južne Hrvatske, i heteroseksualni. Ja sigurno spadam u tradicionaliste i rodoljube, u Zagrebu mi se radi mog emigrantskog rodoljublja često i čude, ali više volim one koji čuvaju prirodu i koji su pristojni prema svim ljudima, nego one koji ned-

jeljom idu u crkvu, a svoje stare automobilske gume bacaju u sljemenski potok, a cigansku prosjačku djecu smatraju nečim između ljudi i majmuna.

U budućnosti mislim raditi kao šumar, na ekološkoj zaštiti u Hrvatskoj. Najviše bih volio da to bude Karlobag, jer je šumarstva u Karlobagu naime mjerodavna za veliki dio srednjeg Velebita, da živim u prirodi, dalje od grada. Mnogi mi se doduše podsmjehuju i govore da me u šumarstvu, ako do nje ikada i dodem, neće uzeti ozbiljno, već da bih tamo mogao naći ljude koji se u prvom dijelu tjedna na radnom mjestu kartaju, a u drugom razmišljaju u čijem će dvorištu u nedjelju zapaliti vatru i ispeći janje ili neku drugu životinju, no mene takve ironične primjedbe ne uznemiruju.

Večeras se, subota je, na Trgu sastajem s Jelenom, Vandom, Markom i Berislavom. Oni su u lipnju u VIII. zagrebačkoj gimnaziji sa mnom maturirali i upravo započeli studij. Mi ćemo u džepu imati možda manje negoli večeras imaju moji prijatelji u Wiesbadenu, a nemamo još ni vozačke dozvole, pa ni automobile, no toga se sasvim sigurno nitko od nas neće ni sjetiti. Osjećamo da su pred nama mnoge mogućnosti.

Tko će imati pet soba, a tko dvije, tko stari, a tko novi automobil, tko će imati jahtu, a tko neće, to su pojedinosti koje čovjeku padaju napamet samo zato jer me mama danas nagovorila da pišem prilog za „Živu zajednicu“.

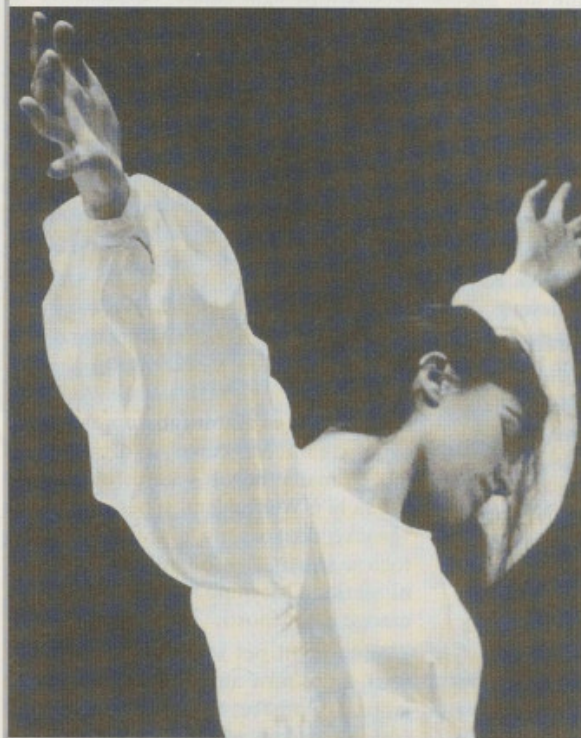

Na oproštajnoj svečanosti fra Bernarda Dukića, koji se nakon 32 godine rada u inozemnoj pastvi vraća u domovinu, u Frankfurtu se okupilo mnoštvo uzvanika, prijatelja i gostiju
Foto: fra Ž. Čurković

Prepoznajem Te...

Prepoznajem Te u šumu mora,
prepoznajem Te u plavetnilu neba,
prepoznajem te u krik u galeba.
Vidim stope Tvoje u pijesku,
vidim otisak Tvoj u kamenu.
Čujem Te u tišini sobe,
čujem Te u žamoru ljudi.
Lice Tvoje gleda
u svakoj zvijezdi što treperi,
u bljedo mjesecini, u žaru sunca,
u kiši što šapće na mom prozoru.
Prepoznajem te u srcu Tvom
jer tako si mi blizu, nikad bliži kao sada.
Usamljena sam. Ti si otišao, ali ne zadugo,
uvijek se vraćaš još bliži nego prije, moj Isuse...

M. Horvat

Ljubav na engleskom

I love you
I miss you
bile su često njezine riječi
Nije ih htjela izgovarati
na hrvatskom
možda zato što bi se zapazilo
da nisu iskrene
Ipak
bilo ih je lijepo čuti
i na engleskom
Engleski je naime vrlo prikladan jezik
da se na neiskrenu ljubav
uzvrati na isti način
u hollywoodskom stilu

Toni Gabriel

Moj berlinski čovik

Nebo se stisklo,
očepile se prve ladne kiše
i sunca više ni.
Čovik na svojoj cesti
steže ramenin.
Stari, teški kaput
i misna kapa šakrito griju
sićanja na daleki topli jug.
I ova će godina bit duga,
teška i studena,
a triba izdurat.
Još jednu cilu zimu,
cilo lito, pa opet tako
uik iz početka,
triba izdurat.
A sunca ovde više ni.
Moj berlinski čovik
grije prozeblu dušu
u staroj crkvenoj klupi,
priporučio se svojoj Gospi
zavito, da će je svake nedilje,
u istu uru, u iston kaputu,
u istoj klupi moliti
da mu ogrije umornu dušu
na toplom rvackom jugu.
I ova će godina bit duga,
povratak kući još duži.
A sunca ovde više ni.
Moj berlinski čovik
na prste je izbrojio
puno godina u ovon svitu.
Triba ovu zimu izdurat,
snigovi će se istopit,
vitri stišat, a najlipše
proliće s novin jutron
lagano u Rvackoj zri.

fra Jojo

Pusti da šutim

Ne pitaj,
ne izazivaj osjećaje na površinu,
pusti da krišom gledajući snivam
i pravi se kao da ne vidiš me.
Ne gledaj me,
tvoj pogled nanosi rane u duši.
Ne prilazi,
jer tvoja me blizina guši.
Pusti da šutim, ne pitaj,
neka osjećaji ostanu pohranjeni u dubini.
Pusti me da gledajući te snivam,
pravi se kao da ne vidiš me,
i zaboravi da volim te.

A. Wegener

HAIKU

Zvukom cimbal

1. Crkvena lađa.
Zaplovismo u nebo
tvrdim klecalom.
2. Tinja šterika,
probudila se nada
ispod kamena.
3. Uskrsno jutro,
jaja, kruh i blagoslov.
Duša mirise.
4. Palma, maslina
na magarcu složeni.
Hosana! – kliču.
5. Petar zataji
Isusa, novu zoru
pijetao budi.
6. Bijeli ljiljani,
slika svetog Ante od
trinaest gracija.
7. U svetom Franji
poleti jato ptica
vjetru i suncu.
8. Biblijska knjiga
u klupi hrani fratra
zvukom cimbal.

fra Jojo

Miris trešnje

1. Cetina mirno
teče. Polje se lomi
na dva dijela.
2. U vinogradu
mladi kos prošarao
prije jeseni.
3. Osjećam miris
tog raskošnog proljeća
na repu zime.
4. Nad krovovima
plove teški oblaci.
Korak po korak.
5. Mladi mačak u
šuljanju hvata selo
nad potočićem.
6. U miris trešnje
ušuljala se pčela,
i dva leptira.
7. Procvtetao je
hibiskus. Na mom
gumnu
dan je najljepši.
8. Dva mlada ježa
ispred kuće bodljama
oblak razgone.

fra Jojo

SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI, METTMANN 11.10.1997.

Osobni susret s Isusom

Hrvatska katolička misija Mettmann priredila je i ove godine susret hrvatske mladeži iz Vestfalije. Misu slavio i propovijedao fra Anto Batinić, a na zabavi u gradskoj dvorani svirala grupa „Fenix“.

U crkvi St. Thomas Morus bilo je oko 15 sati samo stotinjak mladih vjernika iz okolnih misija. Drugi su kasnili zbog velikih gužvi i zastoja na cestama. Bez obzira na to, misa je započela nešto kasnije, a slavili smo je, kako reče predvoditelj slavlja fra Anto Batinić, kao da nas je tisuću u crkvi. Pod misom su pjevali mladi iz misija Düsseldorf i Mettmann pod ravnanjem fra Branka Brnasa, domaćina i organizatora i ovoga susreta mladih iz hrvatskih katoličkim misija na području Vestfalije. On je s pastoralnom suradnicom sestrom Anom Marijom Biško pripravo i dao tiskati sve materijale za ovaj susret mladih, kako bogoslužne pjesme, program euharistijskog slavlja, molitvu vjernika i tekst uz prinos darova, tako i program za zabavu u gradskoj dvorani.

Isus je najbolji prijatelj

Propovjednik je u kratkom nagovoru mladima iznio Isusa kao idola, kao superstara za sve ljude, a posebno za mlade našega vremena. No, nije to idol poput mnogih suvremenih zvijezda i zvjezdica iz svijeta filma i sporta, nego nešto posebno, mnogo više i bolje. Dok su ovozemni

Fra Branko Brnas brinuo se za skladno i lijepo pjevanje

idoli prolazni i grešni, dotle je Isus neprolazan, ne razočarava, ispunjava obećanja, pa i ona o konačnoj sudbini svakoga čovjeka. Mladi više ne traže ni Isusa „odozgor“, kojega navješta klasična visoka teologija, niti Isusa „odozdo“, o kojemu govori suvremena teologija, nego je današnjim mladima prihvatljiva slika Isusa iznutra, onakvoga kakvoga oni dožive u osobnom mističnom susretu s Isusom. U tom susretu Isusa se može doživjeti kao najboljeg prijatelja, koji nikad neće iznevjeriti i koji ima odgovore na sva životna pitanja.

U prinosu darova mladi iz Wuppertala na oltar su donijeli: križ, kao znak svoje vjere u Krista; CD, kao znak radosti i mladosti; kruh i vino, kao znak svoga

bogoštovlja i odanosti Isusu oko njegova stola. Molitvu vjernika pročitali su mladi iz Lüdenscheida. Misa je protekla u veselom ozračju. Suslavili su i neki svećenici iz okolnih misija: fra Mato Puda iz Leverkusena, fra Ivan Vidović iz Wuppertala, vlč. Zdravko Čulić iz Dortmunda, fra Marko Jukić iz Moersa i fra Nedjeljko Brečić iz Düsseldorfa. Pri koncu mise u crkvu su stigli mladi sa svojim svećenicima iz Bonna, Krefelda, Kölna...

Zabava do zore

Kad već nisu mogli stići na vrijeme na misu, mladi su na vrijeme stigli u mettmannsku gradsku dvoranu, gdje ih se skupilo oko pet stotina. Na samom početku zabave pozdravili su ih domaćin fra Branko Brnas i vlč. Branko Šimović, predstavnik hrvatskih svećenika ovoga područja. Potom je uslijedila prava mala folklorijada. Folklorne skupine iz Wuppertala, Dortmunda, Lüdenscheida, Bonna, Essena i Düsseldorfa lepršavo su izvodile poznate i nepoznate tradicionalne hrvatske plesove, kola i pjesme. Jedni su druge bodrili i podržavali. Nije bilo treme niti nerveze. Nakon toga su mladi dali oduška svojoj radosti u zabavi koja je započela u 19 sati, a predvodila ju je svojom svirkom i pjesmom grupa „Fenix“ iz Düsseldorfa. Zabava je potrajala do kasno u noć. Tako je ovaj susret mladih, unatoč kašnjenju nekih skupina na misu, ipak uspio. Mladi su se susreli, plesali, pjevali, zabavljali. Zato je organizator naglasio da bi ovakve susrete trebalo priređivati i ubuduće, jer misije trebaju mlade, ali i oni nas.

T. G.

Dio mladih na misi u Mettmannu

Svečanu večernju misu uočnicu u povodu 30. obljetnice Misije slavio je 25. listopada mons. Vladimir Stanković, a središnje misno slavlje 26. listopada dr. Karl Lehmann, biskup Mainza i predsjednik Njemačke biskupske konferencije. Vrlo uspjeta priredba i zabava.

U Misiji Mainz vlada iznimna živost još od konca ljeta. Voditelj Misije fra Petar Vučemilo s pastoralnom suradnicom sestrom Dragicom Ljubos i ostalim suradnicima pripremao je materijale za monografiju o Misiji i njezinih 30 godina postojanja i djelovanja na obalama Rajne. Bogata monografija o 30 iseljeničkih hrvatskih godina u tom gradu uskoro će izići iz tiska. Istodobno su u misijskoj dvorani uporno i marljivo vježbali tamburaši, pjevači, folkloraši. Plodovi njihova naporna rada pokazali su se u punom sjaju u nedjelju 26. listopada.

Središnju misu predvodio je i propovijedao dr. Karl Lehmann, biskup Mainza i predsjednik Njemačke biskupske konferencije. Uglednoga gosta pozdravio je najprije domaćin slavlja i župnik fra Petar, a mladi su ga na kraju obdarili velikom košarom cvijeća i raznih darova. Pozdrave je biskupu i hrvatskim katoličkim vjernicima uputio i mjesni župnik, pored kojega su se u konceleciji našli i mons. V. Stanković, dekan, biskupov tajnik i voditelj talijanske katoličke misije. Mons. Stanković je večer uoči glavnoga slavlja predvodio misu uočnicu i čestitao Hrvatima Mainz na čuvanju vjere i svoga identiteta u tuđini.

Zahvala i priznanje svima

Biskup Lehmann je u kraćoj propovijedi na njemačkom jeziku zahvalio svim svećenicima, časnim sestrama, misijskim suradnicima, socijalnim radnicima i svim vjernicima na 30. obljetnici postojanja i djelovanja u biskupiji Mainz. Spomenuo je i ono teško vrijeme komunističke diktature u našoj domovini, odakle su iz političkih ili ekonomskih razloga morali bježati ili odlaziti mnogi naši ljudi, kako bi u Njemačkoj, pa i u Mainzu, pronašli posao i utočište, te sigurnost svojim obiteljima. „Ovdje ste postali dijelom jedne i univerzalne Kristove Crkve u kojoj nema stranaca; ovdje ste pronašli kutak domovine“, posebno je istakao biskup Lehmann. Osobito priznanje on je odao ovdašnjim Hrvatima na njihovoj velikoj solidarnosti za vrijeme domovinskoga rata, kada su ne samo uveliko pomagali domovini, nego su i ovdje prihvatili i pomogli na tisuće izbjeglih i prognanih iz ratnoga kaosa u domovini. Propovjednik je usto također posebno zahvalio pastoralnim radnicima i hrvatskim obiteljima za rad s mladima. Nije mogao skriti zadovoljstvo videći ih i slušajući kako skladno i tečno pjevaju i sviraju. „Vi ste bili ovdje zajedno oko Gospodina 30 godina, slaveći ga i moleći mu se na svojem

materinskom jeziku. Budite mu i dalje vjerni“, rekao je na koncu propovijedi biskup Lehmann.

Valja osobito istaknuti da su pjevači, svirači i tamburaši dali izuzetno lijep glazbeni obol ovoj misi. Misi su bili nazočni i uglednici, kao hrvatski veleposlanik u Bonnu prof. dr. Zoran Jašić sa suprugom i suradnicima, provincijalna poglavarica časnih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije Ana Antolović i njezina suradnica sestra Mirjam Kolar te višegodišnja pastoralna suradnica u Mainzu sestra Dionizija Tomas, hrvatski konzul u Frankfurtu

Obljetnica
folklor
ples
U prop
nastupile sve
od ra
do on

Uzvanici na misi
povodu 30. obljet
Misije u Mainzu

aj zvon Lijepe naše

Zdenko Karakaš, počasni konzul Republike Hrvatske u Mainzu gosp. Fuchs, predsjednik HSK za Njemačku Branko Marić i drugi. Misija je za sve uzvanike priredila svečani ručak u restoranu Bürgerhaus Mainz-Hechstheim.

„Oj Hrvati, Hrvatice, čujte žice tamburice!“

Svečana priredba održana je u velikoj dvorani na istom mjestu s početkom u 16,30 sati. Nakon što je mješoviti zbor otpjevao hrvatsku i njemačku himnu, pomolili smo se za sve pokojnike Misije

Mladi su biskupu Lehmannu predali prigodne darove; na slici su još mons. V. Stanković (desno) i fra Petar Vučemilo (lijevo)

Mainz, a napose za pokojnog fra Stjepana Pavića i za sve pale hrvatske vojnike. „Kroz proteklo vrijeme život naše zajednice bio je prožet uspjesima, ali treba odmah naglasiti da je u svim fazama njezina djelovanja bila prisutna upornost, ustrajnost, odgovoran rad, često uz velike napore za dobro Crkve i hrvatskoga čovjeka. Stoga uistinu ima dosta razloga slaviti ovaj jubilej“, rekao je u svom pozdravnom govoru župnik fra Petar Vučemilo. Zatim je još jednom

pozdravio biskupa Lehmana, mons. Stankovića, provincijalku Anu Antolović, časne sestre Dinoziju Tomas i Mirjam Kolar i ostale koje djeluju u svećeničkom sjemeništu, dekana Schmitza, nazočne dominikance i talijanskog župnika Giannia, predstavnika grada Mainza gđu Huhmann-Kern, predstavnike Caritasa Annu Stein i Suzanu Dakić, predstavnika Vijeća stranaca Joakima Nunesa, predstavnika DJK gosp. Kirschnera i sve prisutne.

Program su nakon toga vodili mladi: Kristina Vidak, Ante Rimac i Branko Mrše. Oni su izveli recital o nastanku i djelovanju Misije u Mainzu sve do naših dana. Uslijedili su izvanredni nastupi misijske folklorne skupine „Fra Filip Grabovac“, tamburaša „Zvonari“, folklorne skupine HKZ, frankfurtske klape „Ferali“, ženskog ansambla iz Zagreba „Žetelice“. Najdulji i najburniji pljesak izmamio je mladi Aleksandar Majdandžić, svirajući Chopina. Službeni program završen je pjesmom „Bože, čuvaj Hrvatsku“, koju su otpjevali svi nazočni u dvorani, a onda je za sve do kasnih sati svirao i pjevao VIS „Melody“ iz Ulma. Bila je to prava fešta, za svih 30 proteklih godina. Sve će to biti zapisano u monografiji Misiji. „Zapiši, pa će i Bog zapamtiti“, rekao bi naš nobelovac Ivo Andrić. ■

Tako Aleksandar Majdandžić, uz podršku oca dr. Joze, svira Chopina!

Svećenici

■ FRANKFURT – Hrvatski dušobrižnički ured

Bernard Dukić (OFM Split) otišao je s dužnosti delegata za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj, a novim delegatom postao je **Josip Klarić** (OFM Split), bivši voditelj Misije u Offenbachu

■ GIESSEN

Tihomir Grgat (OFM Split) otišao je iz Giessena, a novim voditeljem Misije postao je **Marijan Petričević** (OFM Sarajevo) iz provincije Bosne Srebrenice

Fra Marijan Petričević, novi voditelj Misije Giessen

■ OFFENBACH

Josip Klarić (OFM Split) otišao je na dužnost delegata za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj sa sjedištem u Frankfurtu, a novim voditeljem Misije postao je **Nedjeljko Norac-Kevo** (OFM Split)

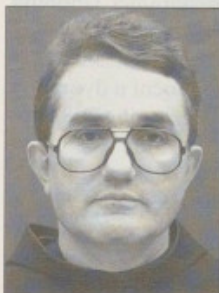
Stanko Mandac (OFM Split) otišao je s mjesta duhovnog pomoćnika i vratio se u domovinu, u franjevački samostan u Sinju

■ ROSENHEIM

Ivan Nimac (OFM Split) je otišao iz Rosenheima za župnika župe Majke Božje Lurdske u Zagreb, a novim voditeljem Misije postao je **Josip Kulović** (OFM Split), bivši duhovni pomoćnik u Ludwigsburgu

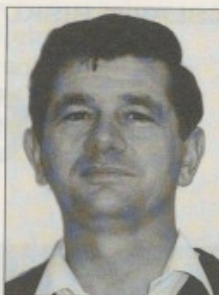
■ WIESBADEN

Augustin Vlašić (OFM Zadar) otišao je u franjevački samostan u Trogir, a novim voditeljem Misije postao je **dr. Ante Bilokapić** (OFM Zadar), bivši gvardijan franjevačkog samostana na Poljudu u Splitu

Dr. fra Ante Bilokapić, novi voditelj Misije Wiesbaden

Dr. fra Stipe Nosić, novi voditelj Misije Göppingen

■ GÖPPINGEN

Franjo Zelenika (OFM Zadar) otišao je iz Göppingena u domovinu, a novim voditeljem Misije postao je **dr. Stipe Nosić** (OFM Zadar) iz domovine

■ LUDWIGSBURG

Josip Kulović (OFM Split) otišao iz Ludwigsburga za voditelja Misije u Rosenheim, a umjesto njega došao je **Ante Grčić** (OFM Split), bivši duhovni pomoćnik u Kölnu

■ PFORZHEIM

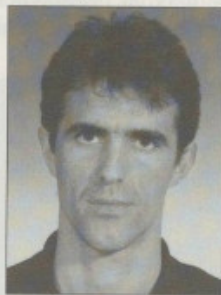
Jozo Kajić (SDB Zagreb) otišao je iz Pforzheima u domovinu, a umjesto njega je došao **Stjepan Pasarić** (SDB Zagreb) iz domovine

Stjepan Pasarić (SDB), novi dušobrižnik u Pforzheimu

■ FRANKFURT

Fra Jure Zebić otišao je s dužnosti duhovnog pomoćnika u Misiji Frankfurt, a umjesto njega je došao **fra Siniša Balajić** iz Zagreba.

fra Siniša Balajić (OFM Split)

■ MÜNCHEN

Mirko Marić (OFM Split) otišao je iz Münchena u Sinj, a umjesto njega je došao **dr. Pavao Žmire** (OFM Split), bivši provincijal splitske provincije

Nedjeljko Norac-Kevo (OFM Split) otišao je iz franjevačkog samostana St. Gabriel i postao voditeljem Misije u Offenbachu, a umjesto njega je došao **Jure Zebić** (OFM Split), bivši duhovni pomoćnik u Frankfurtu

Tihomir Grgat (OFM Split) namješten je također u samostan St. Gabriel

■ ERLANGEN

Franjo Petrinjak (SDB Zagreb) otišao je iz Erlangena, a odlukom Nadbiskupskog ordinarijata Bamberg od 1.10.1997. ukinuta je Hrvatska katolička misija u Erlangenu

Vič. Vilim Koretić, novi voditelj misije Aalen

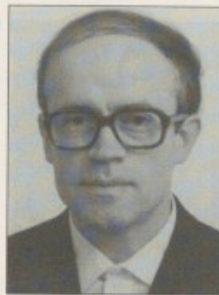
■ AALEN

Msgr.

Franjo Prstec (Zagreb) otišao je za župnika župe sv. Marka u Zagreb, a novim voditeljem Misije postao je **Vilim Koretić** (Zagreb) iz domovine.

■ BAMBERG

Ivan Vargec (SDB Zagreb) otišao je iz Bamberga, a umjesto njega je došao **Vinko Kraljević** (SDB Zagreb)

Dr. Vinko Kraljević (SDB), novi dušobrižnik u Bambergu

Pastoralne suradnice

■ RÜSSELSHEIM

S. Mirijam Kolar (Sarajevo)

otišla je na novu dužnost u domovinu, a na njezino mjesto došla je **s. Estera Marijić** (Sarajevo) iz domovine

S. Estera Marijić

■ FRANKFURT

S. Zrinka Čotić otišla je na novu dužnost u domovinu, a umjesto nje je došla **s. Sidonija Radić** iz domovine

■ MÜNCHEN

S. Marija Mihalj (Šibenik) otišla je na novu dužnost u domovinu, a umjesto nje je došla **s. Nikolina Bilić** (Šibenik) iz domovine

Oproštajna svečanost u Frankfurtu, te misa i propovijed u carskoj katedrali. Hrvati Frankfurta skupili 9 225 DM za zvona u Gospinoj zavjetnoj crkvi u Biskupiji kod Knina. Od zajednice u Offenbachu oprostio se fra Stanko Mandac.

Listopad je u Frankfurtu i Offenbachu prošao u znaku oproštaja. Dugogodišnji delegat (naddušobrižnik) za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Bernard Dukić priredio je svečani oproštaj za uzvanike i prijatelje 11. listopada. U župnoj dvorani župe St. Christophorus u Preungesheimu održan je u 19 sati u tom povodu prigodni program. Otvorili su ga svojom pjesmom članovi pjevačkog zbora „Mato Lešćan“ Hrvatske katoličke zajednice iz Frankfurta, pod vodstvom sestre Pavlimire Šimunović.

Nazočnima se potom, na hrvatskom i njemačkom jeziku, obratio sam fra Bernard, koji je u svom govoru zahvalio svima na podršci koju je imao u protekle 32 godine pastoralnog rada u Frankfurtu i cijeloj Njemačkoj. „I evo nas na rastanku! Ali se može mirno reći, samo na prividnom rastanku. Tko živi srcem i duhom s prijateljima, daljina i nije tako važna. Tri desetljeća smo zajedno radili, živjeli, umirali. Srasli smo u jedan organizam, u jedno tijelo – i sasvim razumljivo: svi smo došli iz drage nam domovine, iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Vezani smo jednim korijenom, svijesću, krvlju, jednom vjerom koja nas nosi, odnosi i tjera naprijed. Živjeli smo u najtežim i najstrašnijim vremenima hrvatske povijesti: u vrijeme komunističke diktature i torture, kad su se u ljudima i dušama ubijale najveće vrednote; u vrijeme brutalne agresije na Hrvatsku i BiH, kad se sve što je hrvatsko htjelo izbrisati s lica zemlje; zajednički smo proživljavali težinu Golgote i radost uskrsnuća“, istaknuo je fra Bernard.

Slike oproštaja

Osim toga rekao je i sljedeće: „Obišao sam sve hrvatske misije više puta, od Berlina i Bremena do Freiburga i Münchena. Uvijek sam bio s ljubavlju i srdačno primljen. Svima najsrdačnije hvala na dugogodišnjem zajedničkom i neumornom radu. Hvala svim društvima i zajednicama, a posebno ugostiteljima, koji su se osobito angažirali pružanjem pomoći za vrijeme domovinskog rata“. U riječima oproštaja fra Bernard je zatim zahvalio najbližim suradnicima u uredu, izrekao dobrodošlicu novom delegatu fra Josipu Klariću, te zahvalio svima na odzivu na oproštajnu svečanost.

Kratke riječi zahvale i oproštaja izrekli su nakon toga predstavnik biskupije Limburg Hans Jürgen Hemmerling, generalni konzul Zdenko Karakaš, referent za strance u biskupiji Mainz Bernd Krämer, predstavnik splitske franjevačke provincije fra Miljenko Odrlić, dugogodišnji nacionalni ravnatelj dr. Raimund Amann i hrvatski veleposlanik prof. dr. Zoran Jašić. Uslijedila je pjesma klape „Ferali“ te zajednička večera.

Oproštaj s Hrvatima u carskoj katedrali

Sutradan, u nedjelju, 12. listopada, u frankfurtskoj carskoj katedrali fra Bernard je slavio svoju oproštajnu misu s hrvatskom katoličkom zajednicom kojoj je bio prvim službenim voditeljem. U propovijedi je ponovno zahvalio svima, a napose našim vjernicima. „Mi smo ovdje radi vas. Da vi niste ovdje, ne bismo ni mi svećenici, časne sestre i pastoralni suradnici bili ovdje. Zato vam najsrdačnije hvala! Hvala vam na vjernosti Bogu, Crkvi i domovini!“, naglasio je predvoditelj misnoga slavlja. U znak solidarnosti s fra Bernardovim novim mjestom službe-

nja, s Kninom, frankfurtska hrvatska katolička zajednica darovala je te nedjelje milostinju za zvona povijesne crkve Gospe Velikoga Hrvatskoga Zavjeta u selu Biskupiji kod Knina. Ta je nekadašnja katedrala kralja Zvonimira obnovljena 1983. godine. Glasoviti kipar Ivan Meštrović izradio je za tu crkvu monumentalni Gospin lik s djetetom, ali su ga četnici uništili, a pritom su odnijeli i sva tri zvona. Frankfurtski Hrvati pokazali su se darežljivima, te su za tu namjenu skupili 9 225 maraka. Zvona su već kupljena i uskoro će biti prevezena u Biskupiju, gdje vjernici jedva očekuju njihov zvoni.

U katedrali su se te nedjelje od fra Bernarda biranim riječima oprostili mons. Vladimir Stanković, dr. Raimund Amann i fra Leo Delaš.

Fra Stankova velika obitelj

Još jedan oproštaj zabilježen je nešto ranije, ali u susjednoj hrvatskoj katoličkoj misiji Offenbachu. Svoju oproštajnu misu 5. listopada slavio je ondje fra Stanko Mandac, koji je 16 godina bio voditelj, a 10 godina duhovni pomoćnik u Misiji. „Došlo je vrijeme da se kući krene. S vama sam dijelio i dobro i zlo. Ulagao sam sve svoje tjelesne i duševne snage, da kod vas i vaše djece sačuvam svetu katoličku vjeru i svijest pripadnosti našem hrvatskom narodu... Zahvaljujem Bogu što sam i kod vas naišao na čvrstu vjeru i karakter, na suradnju za dobro Crkve i naroda. U svom svećeničkom služenju vama nastojao sam od vas učiniti još bolje kršćane, još bolje ljude i rodoljube. Nije to uvijek bilo lako. Ali, nikad nisam odustajao!

Danas je došao čas da se od vas oprostim. I vi znate da je svaki rastanak, da je svaki oproštaj težak i bolan. I ovaj je takav, jer s ovim odlaskom gubim dio sebe. Svi ste vi bili moja velika i draga obitelj“, dio je dirljivoga govora kojega je na koncu mise izrekao fra Stanko. Potom je fra Stanko zamolio oprostjenje od svih i pozvao nazočne da ga posjete u sinjskom samostanu kod čudotvorne Gospe Sinjske.

Na svemu je fra Stanku zahvalio fra Josip Klarić, voditelj offenbaške Misije i novi delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj. Ova je zajednica fra Stanku darovala prigodne darove: telefonski aparat sa slušalicom bez kabela i cvijeće. Pod istom misom od Hrvata u Offenbachu oprostio se i fra Bernard Dukić.

Predstavnici svećenika i pastoralnih suradnika/ka, s novim i starim delegatom i s osobljem Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda na sjednici u Frankfurtu
Foto: fra Ž. Čurković

STUTT GART **Stotinu mladih prokrstarilo Lijepom našom**

Zbor sestre Nevenke odlično je pjevao za vrijeme mise

Hrvatske katoličke misije Stuttgart-Centar i Stuttgart-Bad Canstatt proslavile su zajednički i ove godine, 28. rujna, po deseti put, blagdan Gospe Velikoga Hrvatskoga Zavjeta, koji je ujedno i Dan naših misija. Slavlju je bilo nazočno oko 4000 vjernika, a misu je u misijskom dvorištu slavio i propovijedao fra Slavko Barbarić iz Međugorja. Na početku slavlja izveden je recital „Čuvaj moj narod – baštinu svoju“, koji je krik i vapaj Majci Božjoj da prati i čuva vjerni narod Hrvata.

U Gospinu mjesecu listopadu molili smo krunicu svaku večer, osim nedjeljom, u našoj misijskoj kapelici.

Seminar za ženidbu održali smo od 15. do 19. listopada, pohađalo ga je 11 parova. Predavanja su držali psihologinja Zrinka Lučić-Vrhovac, liječnica Marija Trtanj-Češljarević, bračni parovi Spretnjak i Kružić, te svećenik fra Marinko Vukman.

U listopadu su održani sastanci s roditeljima prvopričesnika i krizmanika. Svake prve i treće nedjelje u mjesecu održava se pouka roditelja i kumova za krštenje djece. Dva puta mjesečno imaju svoje susrete i naši ministranti.

Na Misijsku nedjelju, 19. listopada, sjetili smo se naših misionara, a milostinju smo namijenili za njihove potrebe.

VIC IZ STUTTGARTA

Bogati iseljenik, Božji stan i fra Marinko

„Fra Marinko, dat ću Vam tisuću maraka, ako mi kažete gdje stanuje Bog!“, reče jedan naš imućniji iseljenik.

„A ja ću Vama dati dvije tisuće maraka, ako mi kažete gdje Bog ne stanuje“, odgovori brzo fra Marinko.

Naši mladi u domovini

Ali, najzanimljiviji događaj u listopadu bio je izlet naših mladih u domovinu. Njih stotinu predvodili su časte sestre Nevenka i Irena, te fra Marinko. Polazak, uz molitvu i pjesmu, bio je 24. listopada. Na Plitvicama smo se zadržali nekoliko sati, a odsjeli smo u apartmanima Medena kod Trogira. Drugi dan smo razgledali znamenitosti Splita, a misu smo slavili u crkvi Gospe od Zdravlja. Na Širokom Brijegu smo razgledali franjevački samostan i

Raznovrsne aktivnosti misija u Stuttgartu. Na nezaboravni izlet u domovinu od 24. 10. do 1. 11. išlo stotinu mladih.

upoznali se s poviješću Hercegovine, a zatim smo pohodili Međugorje. Ondje smo se pomolili, susreli s fratrima i hodočasnici, te se zaputili u Dubrovnik.

U tom drevnom hrvatskom slobodarskom gradu, u katedrali sv. Vlaha, dočekao nas je i pozdravio dubrovački biskup dr. Želimir Puljić. Uime grada i županije pozdravio nas je dožupan Matić. Svi mladi su se divili i uživali razgledajući hrvatsku Atenu. Obilan i ukusan ručak pripremile su nam časte sestre s Danača.

U Kninu, Sinju, Šibeniku...

Četvrti dan boravka posjetili smo Šibenik, slapove Krke, franjevački samostan s novicijatom na otočiću Visovcu. U Šibeniku su nas dočekali i pozdravili biskup Ante Ivas i gradonačelnik Frano Čeko. Nezaboravnom ostaje i vožnja brodovima rije-kom Krkom, posjet čudesnom i mističnom Visovcu, te pogled na Krkine slapove. Petoga dana pohodili smo viteški grad Sinj i svetište čudotvorne Gospe Sinjske, gdje smo se upoznali s burnom poviješću toga kraja. Nismo mogli mimoći Zvonimirov i hrvatski Knin, gdje smo posjetili tvrđavu i samostan sv. Ante. Kninskoj djeci naši su mladi darovali školski pribor i obuću, a za gradnju svetišta Gospe Velikoga Hrvatskoga Zavjeta voditelj Misije darovao je ček od 30.000 DM, iznos koji su prikupili stuttgartske Hrvati u prvoj polovici ove godine. Naši vjeroučenici su također dali značajan prilog za kupnju zvona za crkvu u Biskupiji. U Kninu smo imali srdačan susret s pripadnicima hrvatske vojske. Mi smo im darovali nogometne lopte, a oni su nas počastili pravim vojničkim ručkom.

Naš glavni grad

Dva zadnja dana našega izleta izdvojili smo za naš glavni grad, za bijeli Zagreb. U emisiji HRT „Dobro jutro, Hrvatska“ predstavili smo svoju Misiju i otpjevali nekoliko pjesama. Nakon toga smo posjetili invalide domovinskog rata na liječenju i oporavku u zagrebačkoj Novoj bolnici. Mladi su naše branitelje obdarili prigodnim darovima. Drugi dan smo u Zagrebu razgledali katedralu, gdje nas je uime nadbiskupa Bozanića dočekao i pozdravio kanonik dr. Stjepan Kožul. Popodne smo posjetili Gornji grad i starogradsku vijećnicu. Primio nas je Zlatko Čanjug, predsjednik Gradske skupštine

Mladi su bili izuzetno raspoloženi

Hodočašće mladih u Padovu i Rim

Srebrni jubilej rada u Misiji Berlin Katica Peček je proslavila s misijskim osobljem i prijateljima

Pastoralna suradnica gđa Katica Peček proslavila je 8. listopada 25-tu godišnjicu djelovanja u HKM Berlin, okružena misijskim osobljem, prijateljima i svojom obitelji.

Katica je kroz 25 godina obavljala razne dužnosti: posjećivala mnoge djevojke po domovima, bolesnike po bolnicama, rješavala razne socijalne slučajeve, držala vjeronauk, svirala i spremala mnoge mlade za priredbe, vodila korespondenciju župnog ureda. Bila je „Katica za sve“. U ime HKM Berlin čestitku je izrekao fra Jozo Župić, a ispred nadbiskupije Berlin pismo zahvale, dobrih želja za uspjeh i Božji blagoslov u narednim godinama poslao je voditelj ureda Bernard Simon.

Mladi u Padovi i Rimu

Koristeći jesenske praznike, mladići i djevojke, njih 47, predvođeni fra Jozom Župićem i s. Fabiolom Bobaš, hodočastili su od 6. listopada do 11. listopada u Padovu i Rim. U Godini Isusa Krista pokušali su se približiti svetim mjestima svjedoka za ime Isusovo. Molili su na grobovima sv. Ante i sv. Leopolda Bogdana Mandića u Padovi. Pridružili su se tisućama hodočasnika na Trgu sv. Petra u Rimu i oduševljeno pozdravili Sv. Oca.

i glavni funkcionar NK „Croatia“. On je živio jedno vrijeme u Stuttgartu, gdje je mlade poučavao hrvatskoj povijesti i bio koordinatorom hrvatske dopunske škole.

Ovogodišnji izlet naših mladih u domovinu, uključujući i ugodni boravak u hotelu „Matija Gubec“ u Stubičkim Toplicama, znači novo učvršćenje u vjeri za našu mladež i nezaboravni susret s hrvatskom kulturno-povijesnom baštinom, ali i s našom sadašnjosti.

Fra Marinko Vukman

Na grobu apostolskog prvaka sv. Petra molili su za cijelu Crkvu.

Silazeći u katakombe sv. Kalista, prolazeći pokraj Coloseuma i posjetivši tamnicu u kojoj su bili zatočeni sv. Petar i sv. Pavao, prisjetili su se svih patnja prvih kršćana, ali i žive nade u Krista uskrsloga i u vječno spasenje.

Odušavljavali su se veličanstvenim bazilikama i njihovim majstorima. Tu su mogli doživjeti kako Bog obilato daje svoje darove i kako su ti darovi umnažani na različite načine po djelima ljudskih ruku, uma i srca.

Bilo je vremena i za mladenačka sanjarenja na mjestima gdje se posebice okupljaju mladi. Za sve viđeno i doživljeno posebice treba zahvaliti našem vrijednom vodiču, svećeniku fra Anti Akrapu, studentu filozofije u Rimu.

Pohod biskupa Sudara

Nadbiskupija Berlin organizirala je dolazak pomoćnog sarajevskog biskupa dr. Pere Sudara u Berlin 18. i 19. listopada. Razlog je projekt obnove župe Obri u

Katica Peček obilježila 25. obljetnicu pastoralnog rada u Misiji. Mladi hodočastili u Padovu i Rim, gdje su pozdravili Papu. Pohod biskupa Sudara.

nadbiskupiji Sarajevo. Nadbiskupija Berlin pokumila se s nadbiskupijom Sarajevo i obvezala se pomagati nekoliko projekata u toj nadbiskupiji. Biskup je došao u pratnji direktora Caritasa u Sarajevu vlč. Stipe Kneževića. Po dolasku u Berlin pohodili su i HKM Berlin, te su 17. listopada u zajedništvu sa svećenicima ove Misije slavili svetu misu u crkvi sv. Klementa. Iako je bio radni dan, došao je lijepi broj vjernika. Biskup im je govorio o dobroti i milosrđu Božjem koje se uvijek iznova očituje na nama. Nakon mise govorio je okupljenim vjernicima u velikoj dvorani o situaciji u Bosni i Hercegovini. Poticao ih je očinskim riječima da ne zaborave svoj kraj, svoje ime i svoju vjeru u tuđem svijetu i svima zaželio jednoga dana sretan povratak na rodna ognjišta. Mnogi su mu postavljali pitanja, a on je sa svom strpljivošću i ljubavlju odgovarao na svako postavljeno pitanje.

U subotu, 18. listopada, biskup je slavio svetu misu u katedrali sv. Hedwige, a u prostorijama biskupije održao predavanje na temu „Politički položaj i situacija Crkve u Bosni“. Direktor Caritasa Stjepan Knežević govorio je o temi: „Konkretne mogućnosti pomaganja za nadbiskupiju Sarajevo“.

U nedjelju, 19. listopada, biskup je slavio svetu misu zajedno s kardinalom Georgom Sterzinskim u katedrali sv. Hedwige. Kardinal je priredio ručak za biskupa u prostorijama Katoličke akademije u Berlinu i tom prigodom darovao biskupu veliku svijeću u znak povezanosti među dvjema nadbiskupijama.

Jozo Župić

Trenuci predaha i odmora u Vječnom gradu

MÜNCHEN Duhovna obnova i molitva za ubijene od Udbe

U sklopu listopadske pobožnosti Hrvatska katolička zajednica u Münchenu je upriličila duhovnu obnovu, koju je vodio fra Andrija Bilokapić, župnik župe Srca Isusova iz Voštarnice kod Zadra. Obnova je počela 23. listopada, a redovito se sastojala od svete mise i zajedničkog moljenja krunice. Prvog dana priredjen je susret s roditeljima prvopričesnika, a drugoga s roditeljima krizmanika. Fra Andrija je posvijestio roditeljima vjerski i životni značaj pripreme za primanje sakramenata prve pričesti i potvrde. Nije dovoljno pripremiti prvopričesnike i krizmanike samo izvana, nego ih je potrebno pripremiti i iznutra. Primanje obaju sakramenata je prigoda za duhovnu obnovu cijele obitelji. U nedjelju, 26. listopada, fra Andrija je predvodio tri misne slavlj na području Misije: u 9,30 u velikoj misijskoj kapeli, u 11 sati u crkvi St. Michael i u 16 sati u crkvi St. Paul.

Na osnovi pojedinih ulomaka Svetoga pisma, osobito iz poslanice Efežanima,

voditelj duhovne obnove i propovjednik je pojasnio značenje Božjeg izabranja, obraćenja i otkupljenja, te naglasio kako je nemoguće dobiti dar milosti Božje bez probuđene svijesti o pripadnosti Bogu.

Na svetkovinu Svih svetih održana je komemorativna molitva na groblju Waldfriedhof, koju je predvodio fra Ante Vuk Buljan.

Na tom groblju pokopani su mnogi hrvatski emigranti koje je ubila jugoslovska tajna služba, zloglasna Udbe. Oni su umoreni na najbrutalniji način samo zato što su sanjali i željeli slobodu hrvatskoga naroda i njegovu neovisnu državu.

„Da smo bili jedinstveni naši sinovi ne bi sada ležali po tuđim grobljima. Na sebe bismo morali preuzeti dužnost da posmrtnu ostatke naših junaka prenesemo onamo kamo pripadaju, na pradedovska groblja u našoj domovini“, istakao je fra Ante Vuk.

Dakon Mate Kutleša i fra Ante Vuk Buljan predvode molitvu za pokojne Hrvate ubijene od Udbe

FULDA

Pomoć ratnoj siročadi

Dopis koji su sestre Družbe Prev. Srca Isusova s Rijeke uputile našoj zajednici, a u kojem traže pomoć za ratnu siročad s područja Korduna, Like i zapadne Bosne, naišao je na dobro srce naših ljudi. Radi se o djeci koja su se nalazila u prihvatilištu u Skradu, a kojima je trebala raznovrsna pomoć na početku školske godine. Prvi župnikov poziv na misi nije bio naišao baš na neki veći odjek, jer se prikupilo samo 350 DM. Ali, akcija je počela ostvariva-

ti svoj smisao kada je jedan darovatelj, koji je želio ostati bezimen, u tu svrhu darovao čak 2.000 DM. Potom su članovi HDZ-a iz Fulde, na čelu s Krešimirom Šantekom, u tu svrhu dali 1.000 DM, a svojim priložima istakli su se i Jela Šakić, Zorica Osvađić, Dragica Kafadar, Ivan Blažević...

I ova naša akcija je velebno djelo milosrđa prema bližnjemu, a pokazuje da su djeca naših palih branitelja briga svih nas.

M. Kovač.

ROSENHEIM

Bogat

Od Misije se oprostio fra Ivan Nimac, a dužnost župnika preuzeo fra Josip Kulović. Najmlađi članovi KUD-a „Reljkić“ iz

U lipnju ove godine na novu dužnost voditelja HKM Rosenheim imenovan je fra Josip Kulović. On je tu dužnost od prethodnika fra Ivana Nimca, koji je imenovan župnikom Majke Božje Lurdske u Zagrebu, preuzeo 1. rujna.

14. rujna upriličena je primopredaja dužnosti. Sve je počelo slavljenjem sv. mise koju je u početku predvodio dekan dekanata Rosenheim i župnik župe Krista Kralja Johannes Huber. Nakon pozdrava svih prisutnih i dobrodošlice, dekan je predao dužnost novom voditelju Misije. U prigodnoj propo-

Po povratku s izleta u München mladi iz Rosenheima su gledali jednu seosku crkvu, gdje je i nastala ova fotografija

NOVO!

NAGRAĐA
Mla

Nakon vrlo uspješnog nagradnog natjecanja za najbolju pjesmu, priču i karikaturu, koji smo organizirali 1994. Živa zajednica raspisuje ponovno nagradno natjecanje, ali ovoga puta samo za mlade pjesnike i pjesnike. Natjecanje i sada nosi ime „Mladi Hrvati i Odisej“.

Pravo sudjelovanja imaju sve Hrvatice i Hrvati koji se trenutačno nalaze ili žive u inozemstvu, odnosno u iseljeništvu, do 30 godina starosti. Podjela nagrada će se održati u lipnju. Podjela nagrada će se održati u lipnju. Podjela nagrada će se održati u lipnju.

Oproštajna misa fra Ivana Nimca, a nastupna misa novog voditelja Misije, fra Josipa Kulovića

aca nastupili kod nas. Zlatni pir pro-
Marija i Stjepan Šavor, a mladi išli
zlet u München.

vijedi, uz ostalo, fra Ivan se ukratko osvr-
nuo na šestogodišnji rad u Misiji i iskori-
stio priliku da zahvali svima koji su mu
pomogli u njegovoj odgovornoj zadaći.

Na kraju mise dekan i referent za strance
u biskupiji München-Freising Benno
Storr, uz fra Josipa, zahvalili su fra Ivanu
na dobroj suradnji i zaželeli mu mnogo
Božjeg blagoslova u njegovom budućem
životu i radu.

Nakon mise sve vjernike i goste fra Josip
je pozvao na zajednički ručak gdje smo
svi zajedno još jednom zahvalili fra Ivanu
za njegov požrtvovan rad. To su najbolje
učinili djeca i mladi koji su priredili boga-
ti program pjesme i plesa.

Rastanak je upriličen na najdirljiviji
način kada su djeca, mladi i cijela Misija
predali prigodne darove fra Ivanu, a fra
Ivan uzvratio cijeloj Misiji preko najb-
ližih suradnika.

Navečer istoga dana fra Ivan se oprostio
sa svojom nešto manjom zajednicom u
Gmundu.

Vinkovačke jeseni kod nas

Od 10. do 12. listopada vjernici HKM
Rosenheim osjećali su se kao kod kuće u
domovini Naime, u trodnevni posjet
Misiji i obiteljima doputovala su djeca i
mladi HKUD-a „Reljković“ iz Vinkova-
ca. Oni su nam u trodnevnom kulturno-
zabavnom i religioznom programu preni-
jeli događanja Vinkovačkih jeseni koje
smo nekoliko dana prije mogli pratiti na
našim TV ekranima.

Ovaj posjet našoj Misiji organiziran je u
dobrotvorne svrhe, a sve za djecu pogi-
nutih branitelja koji su plesali i pjevali u
istom KUD-u.

Dragi gosti doputovali su 10. listopada oko
podneva. Po dolasku okrijepili su se bo-
gato spremljenim ručkom u našoj Misiji.
Navečer, uz vodstvo predsjednika KUD-
a gosp. M. Kurtušića, predstavnika grada
Vinkovaca gosp. J. Barišića i svih pratite-
lja, mladi su održali divan program pjes-
me i plesa pred prepunom dvoranom
naših ljudi.

11.10. održali su isti program u njemačkoj
župi Flintsbach uz prepunu dvoranu
oduševljenih Nijemaca.

Sa župnikom Flintsbacha i voditeljem Mi-
sije sutradan smo zajedno misom zahvali-
li Gospodinu za dar zajedništva i ljubavi.
Zahvaljujemo obiteljima koje su primile
na trodnevni počinak našu djecu kao i
zastupniku hrvatskih željeznica iz Frank-
furta gosp. Blažu Doki i obitelji Bamin-
ger čijim posredstvom je i organizirano
gostovanje vinkovačkih malih umjetnika
u Rosenheimu.

Zlatni pir

U nedjelju 12. listopada bilo je posebno
svečano u našoj zajednici. Toga dana
bračni par Stjepan Šavor i Marija Šavor
rod. Kolarić proslavili su 50 godina zaje-
dničkog života. Kao i svakog blagdana i
nedjelje bračni par Šavor stavili su nagla-
sak slavljenje sv. mise na kojoj su uz
svećenika bili „predvoditelji“ i svojom
prisutnošću uz oltar u prepunoj crkvi bili
uzor zajedničkog života i međusobne lju-
bavi.

Pri kraju mise, predajući im dar – Sv.
Pismo – uz prigodnu čestitku cijele zaje-
dnice, svećenik je našim slavljenicima zah-
valio na divnom primjeru kršćanskog
života, zaželio mnogo Božjeg blagoslova
i dug život, a sve prisutne, među kojima
su bili djeca, unučad, rodbina i prijatelji
naših slavljenika, pozvao da slijede ovak-
ve primjere Kristovih učenika, što je
popraćeno spontanom burnim aplauzom.
Nakon bogatog ručka u poznatom hotelu
„Park“, mladi naše Misije priredili su uz
tamburice, pjesmu i ples ugodno izne-
nadenje našim slavljenicima.

Izlet mladih

Za svoj trud i rad mladi moraju
biti nagrađeni. Tako smo 18.
listopada, u ranim jutarnjim sati-
ma, krenuli u prepunom autobu-
su put Münchena, u poznati
Deutsches Museum.

Nakon četverosatnog razgledan-
ja muzeja krenuli smo u Bad
Tölz, poznato kupalište Alpama-
re, gdje smo se zadržali do kasnih
poslijepodnevni sati.

U večernjim satima krenuli smo
u Rosenheim, ali s jednosatnom
pauzom, kada smo u jednoj seos-
skoj crkvi na brežuljku, uz pjes-
mu i molitvu zahvalili Gospodi-
nu za divan dan i lijep izlet. ■

Pedeset godina skladnoga kršćanskoga braka proslavili su
Marija i Stjepan Šavor

JEČAJ ZA MLADE PJESNIKE

hrvatski Odisej

pćiti kasnije. Usto ćemo vaše pjesme
viti u „Živoj zajednici“, te u nekim
jim hrvatskim listovima.

je pjesme za natječaj možete slati
tom ili telefaksom. S pjesmom treba
nam dostaviti i svoju punu adresu u
emstvu, kao i kopiju datuma i mjesta
enja iz nekog službenog dokumenta.
ečaj završava na Božić, 25.12.1997.

a adresa:

zajednica, An den Drei Steinen 42,
35 Frankfurt, fax. 0 69/5 48 21 32.

SINDELFINGEN

Blagoslov novih prostorija

Nove prostorije Misije u Sindelfingenu

Ljepotu sunčanog dana je 5. listopada najljepše osjetila zajednica hrvatskih katolika u Sindelfingenu. Taj je dan svečano blagoslovljena nova kuća u Mahdentalstrasse 44, kao njihov novi centar.

Nastojanjem voditelja fra Bože Ančića i velikodušnošću rottenburške biskupije, zajednica sada ima sve što treba: urede, dvorane, parkiralište i to sve na jednom mjestu nedaleko od crkve sastanaka.

Zajednica hrvatskih katolika u Sindelfingenu ima svoju bogatu povijest: proslavila je dvadesetpetu obljetnicu, tri puta selila u nove prostore, izmijenila sedam župnika, gajila posebno rad s mladima i djecom. Sestre Predragocjene krvi i svećenici franjevci su uvijek čuvali dušu i osjećaj svoga naroda koji je tu iz svih krajeva Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Dan proslave je tekao skladno od svoga početka. Oko 500 vjernika je došlo na vrijeme u crkvu Presv. Trojstva. Oko crkve je dominirala hrvatska riječ, a u grupama mladih njemačka. Taj dan je, da se zajednica osjeti jedno, bogoslužje održano samo na jednom mjestu.

Msgr. Jürgen Adam, referent za strance, je predvodio liturgiju. Pratio ga je voditelj Misije fra Božo Ančić i gosti: dr. Tomislav Međugorac, don Slavko Majić, fra Ivan Križanović, fra Jure Zebić, fra Tihomir Grgat, te izaslanik provincijala dr. fra Duško Moro.

S. Anđelka Šteko je vodila ministrante, čitače i one u narodnim nošnjama, a sestre Mara Matijević i Marija Marković su vodile uvježbani zbor.

Msgr. Adam je vodio bogoslužje na hrvatskom jeziku, samo je propovijedao

na njemačkom, a tako laganim i biranim jednostavnim riječima da su ga o krunici mogli razumjeti i posljednji koji su došli, izbjeglice. Župnik fra Bože mu je posvjedočio o jednoj grupi koja svaki dan moli krunicu i to će nastaviti u novom centru.

Poslije sv. mise narod se preselio pred novi centar. Izloženi suncu oglasili su se najprije pjevači, a nakon blagoslovne molitve uzeli su riječ: fra Duško Moro, u ime provincije Presvetog Otkupitelja u Splitu, g. Haas u ime Caritasa koji surađuje s Misiojm i fra Bože, koji je pozvao nazočne da obidu prostore i da se pokrijepe od lijepih, slatkih, ukusnih, domaćih zalogaja koje je pripremila revna zajednica u Sindelfingenu. Bog ih blagoslovio i dao im svaki uspjeh u njihovom budućem radu.

Tihomir Grgat

KULTURA – KULTUR

BERLIN

Pjesnička večer

Ana Wegener proglašava pisca najbolje pjesme Ivana Lagatora

U velikoj dvorani HKM Berlin, 25. listopada HKD „V.F. Mažuranić“ iz Berlina priredilo je večer pjesnika amatera koji žive u Berlinu. Za ovu prigodu su otisnute sve pjesme na 60 stranica. Stručni žiri ocijenio je tri najbolje pjesme koje su te večeri pročitane. Prvu nagradu dobila je pjesma pod naslovom „Veliko srce Kate Šoljić“ (I. Lagatora); druga nag-

Vjernici Misije Sindelfingen za vrijeme mise

Kod Tješiteljice žalosnih

U Kevelaer se hodočasti od davnina, tj. od 1642. godine, a Hrvati organizirano od 1979. godine. U tom svetištu u blizini nizozemsko-njemačke granice, nalazi se čudotvorna slika Majke Božje Luksemburške, koja se od 1626., nakon velike kuge, štuje kao „Tješiteljica žalosnih“. Hrvatski su hodočasnici 4. listopada, na blagdan sv. Franje Asiškoga, dupkom ispunili veliku Marijinu baziliku. Domaćin hodočašća, fra Marko Jukić, voditelj HKM Moers, pozdravio je sve hodočasnike i goste, a domaće svetište poželio im je ugodan i blagoslovljen boravak. Svečanu koncelebriranu misu, s 15-ak svećenika, predvodio je fra Bernard Dukić, bivši delegat za hrvatske svećenike u Njemačkoj. On je u propovijedi svima, a posebno mladima, postavio Majku Tereziju za uzor kršćanskoga zalaganja. Nakon mise je upričena kratka molitva i Gospin pozdrav kod Milosne kapele. Popodne je održana tradicionalna procesija do Hrvatskoga križa, a predvodio ju je pomoćni biskup münsterski J. Voss.

Biskup Voss i fra Marko Jukić predvode molitvu kod Hrvatskoga križa u Kevelaeru

WÜRZBURG Izložba ručnih radova

U samostanu Sv. Franje u Würzburgu, baš na sam dan sv. Franje Asiškoga, održana je prodajna izložba hrvatskih ručnih radova. Priređivači su bili: Hrvatska katolička misija u Würzburgu, fra Paško Mandurić, Caritas Fulda i Njemačko-hrvatska zajednica Schweinfurt. Izložba se sastojala iz dva dijela: od radova izbjeglih i prognanih Hrvatica iz Bosanske posavine u organizaciji Caritasa iz Fulde; drugi dio je obuhvatio sve predjele Hrvatske, gdje se izrađuju ručni radovi, poznati i izvan granica naše domovine.

Pokazani su radovi od Konavala i Čilipa, preko prekrasne čipke iz suhih vlakanaca

agave, izrađene u samostanu na Hvaru, pa nekoliko primjeraka čuvene paške čipke, te radovi iz Motovuna, gdje je ta umjetnost gotovo izumrla. Izložba je upotpunjena i zaokružena malim suvenirima iz Like, radovima naših žena od Karlovca i Banije. Naravno da nisu bili zaboravljeni niti šestinski, posavski, podravski i slavonski radovi. Nažalost, nismo mogli nabaviti niti jedan primjerak poznate lepoglavske čipke.

Izložbu, koja je trajala od 10 do 19 sati, ukrasile su djevojke u slavonskim i bujčevskim nošnjama, koje su šetale hodnicima i odgovarale na pitanja brojnih posjetitelja.

Četiri su lutke bile odjevene u dje-lomično vrlo stare i vrijedne muške i ženske nošnje iz Slavonije, Like i srednje Bosne.

Osim ručnih radova iz konca bili su izloženi i radovi iz pečene gline, nekoliko drvenih rezbarina, mnogo velikih panoa s motivima prirode i monumenata iz domovine, kao i kratka povijest Hrvatske od doseljenja do danas, uokvirena s najznačajnijim zemljovidnim kartama.

Prekrasan ambijent klaustura franjevačkog samostana umnogomu je doprinio odličnom dojmu cijele izložbe.

Izložba je bila dobro posjećena, a izloženi eksponati izazvali su divljenje i čuđenje zbog raznovrsnosti i ljepote.

Višnja Dorothea Badel

rada dodijeljena je pjesmi „Prepozna-jem Te“ (M. Horvat), a treća za pjesmu „Pusti da šutim“ (A. Wegener). Cijeli program sastojao se od 15. točaka u kojima je bilo pjesme, recitiranja, čestitki i zahvala. Program je animirala predsjednica društva Ana Wegener.

Nakon kulturnog dijela sve prisutne u dvorani zabavljao je VIS „Domino“ i to sve do pola noći. Dobiveni utržak te večeri namijenjen je za obnovu crkve Uznesenja BDM u Starim Jankovcima.

Jozo Župić

Fra Paško Mandurić, voditelj Misije Würzburg, na izložbi hrvatskih rukotvorina

QUICKBORN
KOD HAMBURGA

Koraci povratka

Seminar o povratku priredila je Anda Zdravac (u sredini), a o mogućnostima povratka govorili su Zdenko Rajgl (lijevo) i Leonardo Jolić (desno), predstavnici hrvatskoga ministarstva povratka i useljeništa

Migracijska socijalno-savjetovališna služba Caritas savezne pokrajine Schleswig-Holstein organizirala je seminar s temom „**Perspektive povratka u Hrvatsku**“ za Hrvate iz dijaspe.

Seminar je održan od 3.–5.10.1997. u Quickbornu (kod Hamburga).

Ministarstvo povratka i useljeništa Vlade Republike Hrvatske čini napore da prije svega adekvatno informira Hrvate u dijaspori, te im olakša put povratka. Domovini su potrebni hrvatski ljudi iz iseljeništa, koji će pomoći gospodarsku i demografsku obnovu. Hrvatima nije više potrebno tražiti budućnost u tuđini.

Do sada se u Hrvatsku vratilo više od 30 000 Hrvata, najviše iz Australije i Njemačke ali i iz drugih zemalja.

Razmatrana je problematika Hrvatske kao zemlje povratka, mogućnosti gospodarskih poticaja, inozemnih mirovina, s tim u vezi pitanja socijalne potpore i integracije, te mogućnosti povratka mladih u domovinu.

Tijekom stručnih izlaganja predstavnici ministarstva povratka i useljeništa Zdenko Rajgl i Leonardo Jolić su odgovarali na brojna pitanja zainteresiranih sudionika seminara. „Povratak u domovinu jest i trebao bi biti najljepše što iseljenik ili čovjek na privremenom radu može sanjati ili učiniti, ali nepripremljenost za povratak kao i previsoka očekivanja su najčešćim uzrokom teškoća...“ istakao je gosp. Rajgl, govoreći u svom izlaganju o koracima povratka.

Povratak iseljenicima bi umnogome bio olakšan kada bi se uklonila birokratska barijera koju većina sudionika seminara, iz osobnih iskustava, smatra najvećim problemom.

Pitanja koja su najčešće bila postavljana odnose se na mogućnosti kupnje zem-

ljišta, kuća, poduzeća, subvencije za povratak u ratom porušena područja, carinske povlastice, inflaciju, najprofitabilnija ulaganja, porez na mirovine, osnivanje firmi s inozemnim ulagačima, novi ugovor o socijalnom osiguranju između Hrvatske i Njemačke i sl.

Na pitanje studentice iz Hamburga, što hrvatska nudi mladom čovjeku, odgovorio je gosp. Jolić konkretnim primjerima. Ministarstvo povratka i useljeništa je osiguralo sredstva za stipendiranje jednog broja mladih Hrvata, iniciralo osnivanje domovinske škole – za dvomjesečno učenje hrvatskog jezika u domovini, te olakšalo i skratilo vrijeme nostrificiranja diploma u Hrvatskoj.

Osim toga je na prijedlog ministarstva ukinut porez na mirovine iz inozemstva, omogućene povoljne carinske povlastice (uvoz robe bez carine u vrijednosti i do 150 000 dolara), osigurana sredstva za zrakoplovne karte povratnicima slabijeg imovinskog stanja, pretežno iz južno-američkih zemalja, a planirano je otvara-

nje prihvatilišta za njih, suradnjom s Hrvatskom bankom za obnovu i razvoj osiguranje odgovarajućih kredita za povratnike te je s ministrom poljoprivrede razgovarano o kupnji i zakupu poljoprivrednog zemljišta od strane povratnika.

Odjel ovog ministarstva za informiranje je izdao **Vodič za povratnike**, mjesečni Bilten se šalje na preko tisuću adresa u inozemstvu a odnedavno je ministarstvo uključeno i na svjetsku informatičku mrežu Internet.

Atmosfera seminara je bila na očekivanoj razini. U uvodnom krugu se moglo uočiti i nepovjerenje ali i radoznalost kod sudionika, raznolikost pitanja se može dovesti i u svezu s generacijskom razlikom (seminar obiteljskoga tipa), a za zabavni dio u subotu navečer su zaslužni kako gosti večeri grupa „Proljeće“ tako i sami sudionici seminara.

Organiziranjem ovog seminara informativnog karaktera ostvareno je početno iskustvo u rješavanju problematike povratka a interes nazočnih ukazuje na potrebu organiziranja novih jer je želja za boljom informiranosti i stručnim savjetom postala još veća kao i temeljitija obrada svake od navedenih cjelina.

Uz zahvalu ministarstvu povratka i useljeništa za suradnju kao i pohvalu angažmana referenata, napomena je još organizatora, a ujedno i savjet na centralu Caritas u Freiburgu kao i na kolege i kolegice socijalne djelatnike da slijede primjer ovoga seminara, jer su socijalni uredi Caritas zajedno s veleposlanstvima i katoličkim misijama, institucije gdje Hrvati najčešće traže odgovore na svoja pitanja. **Anda Zdravac, dipl. socijalna radnica**

Oproštajna slika na rastanku: nakon 26 godina djelovanja u Offenbachu fra Stanko Mandac se vraća u domovinu. Hoće li ga slijediti oni koje je on krštavao, vjenčavao?

Važna obavijest za inozemno slušateljstvo Hrvatskog radija

Prelaskom na zimsko vrijeme (26.10.97.), frekvencije i vremena emitiranja za inozemstvo mijenjaju se po sljedećem rasporedu:

Hrvatski radio – kratki val

Satnica emisija za zimski period, važeća od 26.10.1997.do 28.3.1998.

Područje prijama **Južna Amerika;** frekv. 9505 kHz; lok. vrijeme 21:00–23:00 TA-TP; hrv. vrijeme 01:00–03:00 SEV; svjetsko vrijeme 00:00–02:00 UTC.

Područje prijama **Sjeverna Amerika,** istok; frekv. 6120 kHz; lok. vrijeme 21:00–23:00 EST; hrv. vrijeme 03:00–05:00 SEV; svjetsko vrijeme 02:00–04:00 UTC.

Područje prijama **Sjeverna Amerika** zapad; frekv. 5840 kHz; lok. vrijeme 18:00–20:00 PST; hrv. vrijeme

03:00–05:00 SEV; svjetsko vrijeme 02:00–04:00 UTC.

Područje prijama **Novi Zeland;** frekv. 11730 kHz; lok. vrijeme 20:00–21:00 NZDT; hrv. vrijeme 08:00–09:00 SEV; svjetsko vrijeme 07:00–08:00 UTC.

Područje prijama **Australija;** frekv. 11730 kHz; lok. vrijeme 19:00–21:00 EADT; hrv. vrijeme 09:00–11:00 SEV; svjetsko vrijeme 08:00–10:00 UTC.

Područje prijama **Južna Afrika;** frekv. 9590 kHz; lok. vrijeme 23:00–24:00 SAT; hrv. vrijeme 22:00–23:00 SEV; svjetsko vrijeme 21:00–22:00 UTC.

U **Europi i Sredozemlju,** Hrvatski Radio se može slušati navečer i noću na srednjem valu 1134 i 1125 kHz, a danju na kratkovalnim frekvencijama od 6025, 6175, 7185, 7150 i 13830 kHz. ■

Novi telefonski i telefaks brojevi

HRVATSKI CARITAS

Kaptol 1, 10000 ZAGREB

Msgr. Vladimir Stanković, predsjednik: 00385/1/4816 696

– S. Angelita Šokić, tajnica: 48 14 934

– **Ured na Kaptolu 26,** računovodstvo, odjel za lijekove: 48 12 022

njemački odjel, 4812101

s. Katarina Lukačević

carinska služba – logistika 48 12 102
fax: 4812103

Vlč. Josip Grošić, direktor 48 14 932

tajništvo: 48 14 852
fax 4814 851

– **Ured na Kaptolu 25,** talijanski odjel,

s. Antonietta Petrosino: 48 12 086
fax 48 12 085

– **Ljekarna,**
Vinogradska 17: 37 68 371

– **Ljekarna,**
Trg Stjepana Konzula 4: 23 38 464

IKA – Zagreb: Novi brojevi

Informativna katolička agencija – Zagreb (IKA) ima nove brojeve telefona i faksa od 20.10.1997.:

tel.: 00385/1/48 14 951

48 14 952

48 14 953

48 14 954

48 14 960

fax: 00385/1/48 14 957

INFORMATIVNA KATOLIČKA
AGENCIJA – Zagreb

Cro Patria, Split 1997

Treći Dani duhovne glazbe održat će se 5.12. ove godine u Splitu, u sklopu festivala duhovne glazbe mladih Cro Patria, Split 1997. Festival ima uglavnom klasični „glazbeni profil“. Od 87 prispjelih radova stručna prosudbena komisija izabrala je 17 skladbi. Iz Njemačke će nastupiti mješotivni zbor mladih, koji će izvesti četverglasnu skladbu „Samo je u Bogu mir“, mae-stra Ivana Žana. Pod njegovim ravnanjem skladba će biti izvedena u

Hrvatskom narodnom kazalištu u Splitu na festivalu 5.12. tekuće godine. Organizator festivala je Hrvatska glazbena mladež Splita.

Na festivalu Cro Patria 1995. dvoglasni ženski zbor HKM Njemačke nastupio je skladbom „Oče, primi žrtvu ovu“, I. Žana. Skladba je dobila Plaketu Sanktus Anastasius za najbolju liturgijsku glazbu. Tada je autoru glazbe nagradu predao splitski nadbiskup mons. Ante Jurić. ■

Hrvatski katolički kalendar

O, dadi Svetište Duše Svet, pohodi duše ovrnical

HRVATSKI KATOLIČKI
KALENDAR 1998.

Nagradna igra

Iz tiska je izišao zidni hrvatski katolički kalendar za 1998. godinu. Na kalendaru se nalazi velika slika u boji koja predstavlja silazak Duha Svetoga, budući da je sljedeća godina u cijeloj Katoličkoj crkvi posvećena Duhu Svetom. Kalendar je tiskan na tvrdom i sjajnom papiru.

Izdavači su u povodu izdanja ovog kalendara priredili i malu nagradnu igru. Treba odgovoriti na sljedeće pitanje: Tko je autor slike na kalendaru? Deset najbržih točnih odgovora bit će nagrađeni. Odgovore na nagradno pitanje slati na: „Živa zajednica“, An den Drei Steinen 42, 60435 Frankfurt. Narudžbe za kalendar slati na: Hrvatska katolička misija, Niedenu 27, 60325 Frankfurt. ■

CATHOLIC PRESS AGENCY
Kaptol 4, 10000 Zagreb, Hrvatska (Croatia).

Reisebüro

ADRIANA

*autobusom i zrakoplovom
u domovinu i svijet*

Karlsruher Str. 12
60329 Frankfurt am Main
Tel.: 0 69/23 66 66
Fax: 0 69/24 27 80 60

ÜBERSETZUNGSBÜRO MARIJAN MAJIĆ (M.A.) BDÜ

*Vaš tumač i prevoditelj
mr. Marijan Majić*

od 15. studenog 1997. ima novu adresu:

Landgrafenstraße 11

60486 Frankfurt (Bockenheim)

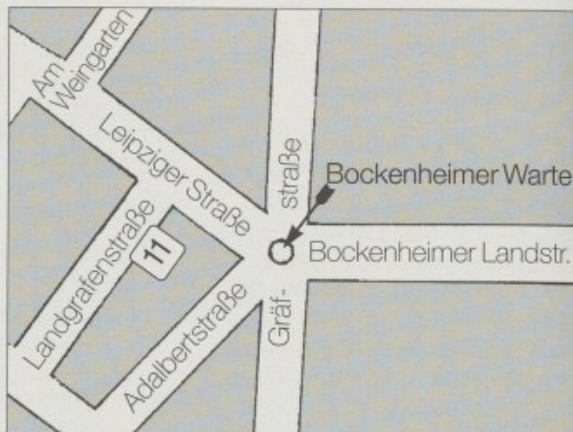
(u blizini Generalnog konzulata Republike Hrvatske)

U-Bahn: U6 i U7; tramvaj: 16

Stajalište: Bockenheimer Warte ili Leipziger Straße

Telefon: 0 69 / 700 367

Telefax: 0 69 / 97 07 43 57

PRIJEVODI

- Ovjereni prijevodi i hitni servis za hrvatski, njemački, engleski i španjolski jezik. Dokument pošaljite telefaksom i prijevod će Vam biti dostavljen u najkraćem roku.

Monika Lovrić, dipl. prevoditelj i sudski tumač.

Tel. 02 21/430 32 30; fax 4 30 32 41

- Prodaje se jedan kat kuće od 80 m², s vrtom, u predjelu Belvedera (kod sjemeništa) u Rijeci.

Sve obavijesti na tel.:

0385/1/615 5515.

RJEŠENJE KRIŽALJKE
IZ PROŠLOG BROJA

Š T A M P A □ Z A G R E B
K R I L O □ G A V R I L O
V A R A Ž D I N □ O K E R
O V □ T E R P E N T I N □
R A S □ G I S □ A L □ A P
Č □ J O A N □ I L O K □ L
E C E R □ A N K A □ A S I
V U N A □ □ B O Z A N I Č
I L I R I J A □ I V A N A
Č E L I C A □ S T A R A C
□ J O J □ K I K I R I K I

NAGRADNA KRIŽALJKA

NOVA NAUČITE- LJICA CRKVE	SPANJOL- SKA	MALI RT	EUROPA	VOĐE (PO NJEM.) KLOPKA	Ž. IME, JELENA	VRŠITI AGITACIJU	OPSEG	DIO KOSE ILI BRKA	NJEMAČKA	VJETROVKA, KRATKI KAPUTIC	
PRIPADNIK BERBERSKOG NARODA U SAHARI							LITRA		ASTATIN		
RUĐNIK IZ KOJEG SE VA- DI GRAĐEVINSKI KAMEN							ČI		NAŠICE		
REDOVNICE SVETIČINE DRUŽBE											
VRSTA PERŠINA			KOJI KRITI- ZIRA SVE GRAD Gdje JE SV. ŽIVJELA								
METAR		ZAUZETI VJERNICI OLUJE U PRIMORJU					AMPER VUJETAH- SKI GRAD (FONET.)		AD ACTA PADANJE		
HRVATSKI ŽENSKI GLAZBENI SASTAV				UMJETNOST (LAT.)			FOSFOR STARIJEŠINE, GLAVARI (TUR.)		SAVEZI, ZDRUŽENJA		
PELIKAN SVETIČINA AUTOBIO- GRAFIJA				SUSJEDNA SLOVA	MUŠKO TELE		GRAD U ŠVICARSKOJ SIVO, PE- PELIJASTO		NAREDBA, DEKRET ZNAK, BI- LJEK (TUR.)		
AM. GENE- RAL, VOĐA JUGA, RO- BERT EDWARD				TAL. M. IME ŽI				MJESTA ISISAVANJA U G			INICIJALI KIPARA MESTRO- VICA
ČUVAR ORUŽJA						PREDUHIT- RITI, SPRIJEČITI					
GLAVNI GRAD MEKSIKA						POGRDNI NAZIV ZA CRNCA (MN.)				IMOTSKI	

TREĆA
ŽENA
NAUČITELJICA
CRKVE

Nagrađena:
Zaradić Zlata,
Mainz

Rješenje
pošaljite
najkasnije
do
5. XII. 1997.

◀ Robert, Branko, Dubravka, Ljubomir, Željko, Tomisav, Marijan... imena su hrvatske junačke mladosti, koja je za slobodu i budućnost svoga naroda dala ono najsvetije i najveće – svoje živote. Mjesta njihova vječnoga počinka obilaze i ukrašavaju njihovi najbliži. Ali, svi smo mi njihovi najbliži i oni su naše najljepše cvijeće. I kad se god netko pokuša kockati našom slobodom, neka samo razgleda grobove tih naših junakinja i junaka, razasute diljem Hrvatske i Herceg-Bosne. Pomolimo se za njihove duše, položimo ruže ili krizanteme i sjetimo se: navik živi ki zgine pošteno!

UZ DAN MRTVIH

Mirogojski grobovi

Mirogojsko groblje u Zagrebu jednostavno je lijepo. Da, i groblje može biti lijepo. Ono nas povezuje s našim najdražima koje je Gospodin pozvao k sebi. Ono nas podsjeća na njih, njihove živote, lica, osmijehe, njihovu dobrotu. Groblje budi uspomene, osvježava sjećanja, izaziva suze, bol, tugu, ali i ponos.

Grobovi nas također opominju: život je kratak i prolazan, a o nama ovisi kakav ćemo trag ostaviti iza sebe. Trag svjetlosti i dobrote, ili će se naši tragovi pamtili po zlu. Znamo mi dobro da je zemlja, kako reče pjesnik, smrtnim sjemenom posijana, ali isto tako vjerujemo da smrt nije kraj, jer kraja zapravo i nema. Upravo na groblju vidimo, ne samo na Dušni dan, da

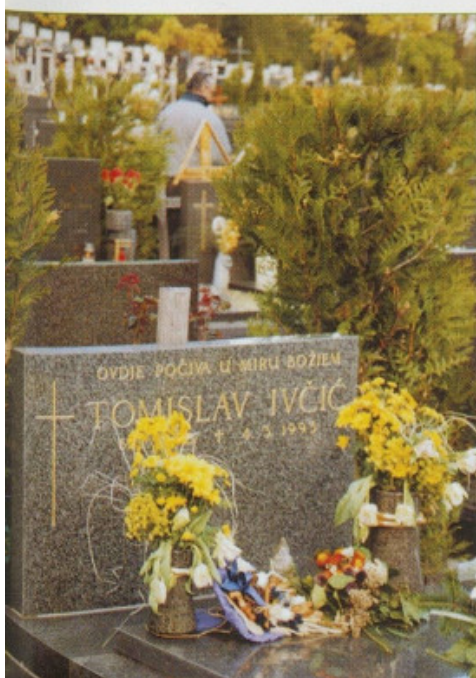
je smrću obasjana staza uspona od gnijezda do zvijezda, od kolijevke do nebeske sreće. Jamac takve naše vjere jest sam Isus Krist, kojega je Bog uskrisio, koji je vjerom i životom pobijedio smrt i svima otvorio rajska vrata.

Mirogojsko groblje, kao najpoznatije groblje u hrvatskom glavnom gradu, ima značaj nacionalnoga groblja. U miru mirogojskoga gaja i sjeni mirogojskih arkada počivaju kosti najvećih kćeri i sinova hrvatskoga naroda, njegove davne prošlosti i ali i sadašnjosti.

Naš suradnik Jakov Vranković snimio je specijalno za naš list nekoliko značajnih mirogojskih motiva, spomenika naše vjere i slave. ■

▲ Dra-že-nee!!! Dra-že-nee!!! – odjekivalo je našim i svjetskim košarkaškim dvoranama u ono najsajjnije doba hrvatske košarke. Dražen je igrom sudbine ili Božje providosti otišao u legendu. Bog ga je pozvao igrati košarku u svojoj nebeskoj ekipi. Na velebnom Draženovu grobu još uvijek odjekuju povici navijača; kao na videu vrte se Draženove trice i majstorije. Dražen živi i igra, pa mu ne možemo zaželjeti vječni pokoj, nego što više pogodaka u nebeskoj ligi.

◀ „Bože, čuvaj Hrvatsku, moj dragi dom...” – bila je, ostala i ostat će naša molitva i zavjet i za Tomislava Ivčića, čovjeka blagoga glasa, ali ujedno snažne i sjetne pjesme u najtežim trenucima hrvatske novije povijesti.

Pjesma i molitva mnogih znanih i neznanih, koje utjelovljuje pokojni Tomislav, dali su nam snagu i spasenje. Njegov vapaj „Stop the war!” se ostvarilo. On je otišao pjevati i svirati s onu stranu modre rijeke, ali se njegov pjev još uvijek čuje.

▶ Miro Barešić se među prvim vratio iz emigracije i stao na branik domovine, pavši za njezinu i našu slobodu, za koju se svim sredstvima borio cijeloga života. Sanjao je i dosanjao – slobodu.

FRANKFURT

Fra Bernardov oproštaj u katedrali

Na podnevnoj redovitoj misi u frankfurtskoj carskoj katedrali od hrvatske katoličke zajednice u Frankfurtu, nakon 32 godine djelovanja, oprostio se 12. listopada fra Bernard Dukić, prvi voditelj Misije, i dugogodišnji delegat hrvatskih svećenika u Njemačkoj, sa sjedištem u Frankfurtu. Katedrala je te nedjelje bila punija nego obično, jer su se fra Bernardu željeli zahvaliti i stari i mladi; jer su mu željeli reći, ne zbogom nego doviđenja u Kninu, u Hrvatskoj, pa i u Bosni i Hercegovini. I oproštaj koji je priređen dan ranije pokazao je da je fra Bernard bio zapravo hrvatska institucija u ovom gradu, pa i u Njemačkoj. Hrvati Frankfurta oprostili su se s njim dostojanstveno, prikupivši najveći dio iznosa za nova zvona za crkvicu u Biskupiji kod Knina. „Srce mi ostaje u Frankfurtu, a duša leti u

drevni hrvatski kraljevski grad Knin, gdje vas sve rado čekam!“, naglasio je na koncu fra Bernard Dukić, ispraćen dugim pljeskom. Na slici: Fra Bernard Dukić s koncelebran-

tima, mons. V. Stankovićem, L. Delašom, fra S. Mandacom, fra M. Odrlićem, fra A. Batinićem, s mladima i ministrantima u frankfurtskoj katedrali.

STUTTGART

Gospa Velikoga Hrvatskog Zavjeta

Po deseti put je 28. rujna u stuttgartskim misijama proslavljen blagdan Gospe Velikoga Hrvatskoga Zavjeta, ovoga puta pod motom: „Čuvaj moj narod – baštinu svoju“. U misijskom dvorištu okupilo se preko 4000 vjernika, a svečanu koncelebriranu misu je slavio i propovijedao fra Slavko Barbarić iz Međugorja. Mladi su u procesiji nosili otisak Pralika Gospe Velikoga Hrvatskoga Zavjeta. Tako su se Hrvati i u tudini, kao i od svoje najranije povijesti, okupili oko svoje zaštitnice i kraljice, zahvalili joj i iznijeli svoje prošnje i potrebe.

MANNHEIM – KÖLN

Mladi mole, pjevaju, putuju...

Mladi se u prostorijama Hrvatske katoličke misije u Mannheimu sastaju na redovite susrete i tribine petkom. Osim župnika vlč. Vinka Radića i pastoralnog suradnika Ivana Žana predavanja o raznim temama drže i gosti, kao dr. Ivan Grbešić, Đuro Zrakić i drugi. Na susretima se mladi upoznaju, mole i pjevaju. Oni također vrlo aktivno i revno sudjeluju u pripravi i odvijanju bogoslužja kao čitači, pjevači, sastavljači molitvenih vjerničkih zaziva. Praizvedbu recitala „Život za druge“, posvećenog Majci Tereziji, mladi su imali 19. listopada. Za tako veliku aktivnost mladi zasluže iz-

lete i putovanja, kao što je to nedavno bilo u Kölnu (na slici ispred glasobvite kate-

drle s voditeljem kölnske Misije fra Josipom Lucićem) i Düsseldorfu.

